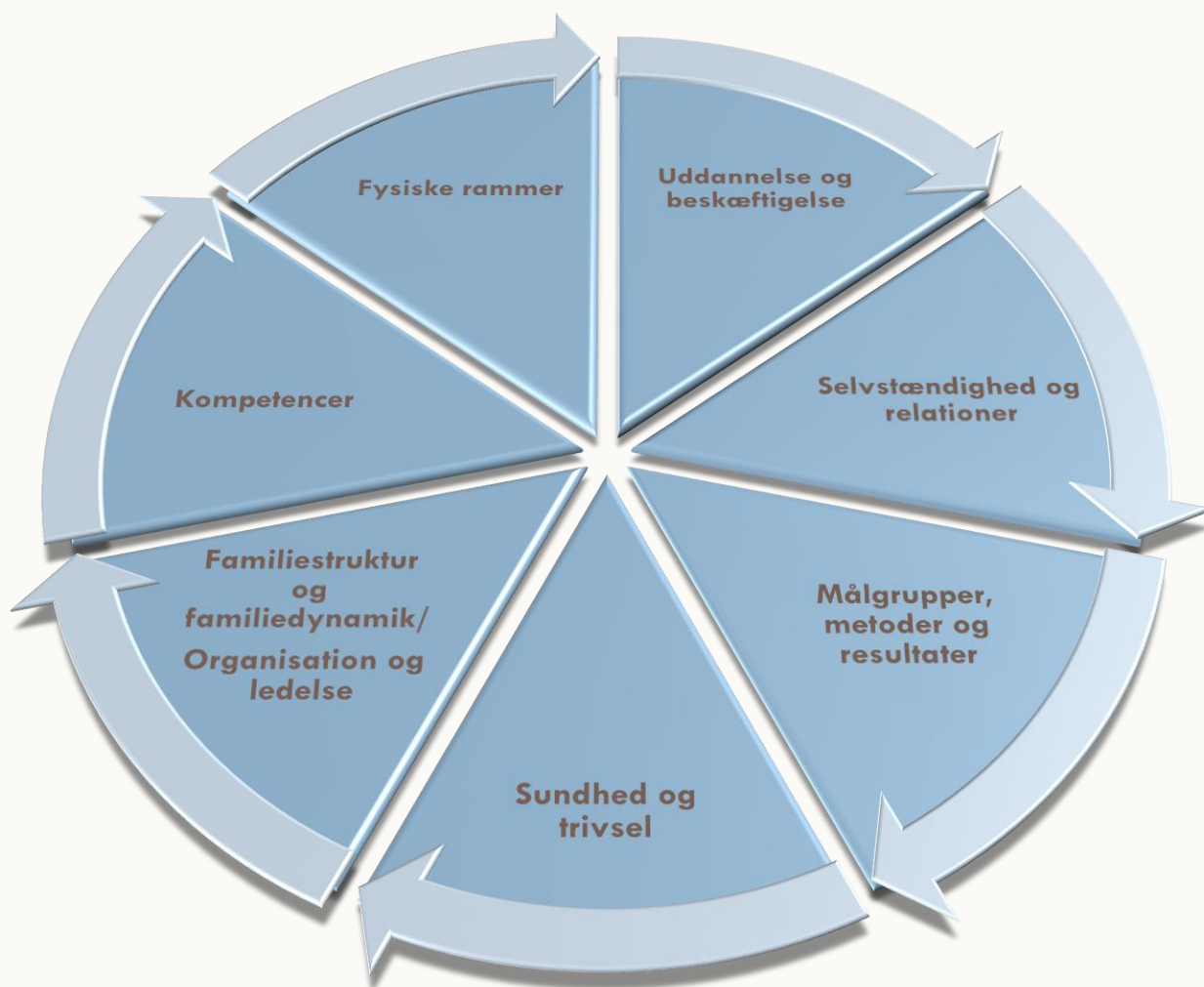

ÅRSRAPPORTEN 2018

Årsrapporten 2018

SOCIALTILSYN ØST

RESUMÉ

Den 31. december 2018 havde Socialtilsyn Øst tilsynsforpligtelsen med 1.125 plejefamilier og 388 sociale tilbud og misbrugsbehandlingssteder.

Socialtilsyn Øst har været på minimum ét tilsynsbesøg i samtlige af de plejefamilier og sociale tilbud, som socialtilsynet har tilsynsforpligtelsen med.

Der er gennemført 2.232 tilsynsbesøg.

Antal tilsynsbesøg fordelt på tilsynstype:

- 1.995 – driftsorienterede tilsyn
- 68 – re-godkendelser
- 169 – ny-godkendelser

Derudover, har Socialtilsyn Øst blandt andet udført følgende opgaver:

- Ny-godkendt 47 plejefamilier og 14 sociale tilbud
- Truffet 2 afgørelser med vilkår, der indeholdte 2 vilkår
- Truffet 6 afgørelser om påbud, der indeholdte 8 påbud
- Truffet 1 afgørelse om skærpet tilsyn, der indeholdte 3 påbud
- Truffet 1 afgørelser om tilbagekaldelse af godkendelsen - plejefamilier
- Modtaget 300 ansøgninger vedrørende væsentlige ændringer – 100 på tilbudsområdet og 200 på plejefamilieområdet
- Modtaget 58 anmodninger om aktindsigt, disse er behandlet efter henholdsvis forvaltningslovens- og offentlighedslovens regler.
- Modtaget og behandlet 247 henvendelser om bekymrende forhold – whistleblowordningen.

Tilsynsopgaverne blev udført af 64 personer – 43 tilsynskonsulenter, 17 stabsmedarbejdere og fire ledere, ved udgangen af 2018.

Socialtilsyn Østs årsrapport for 2018 indeholder kvantitative opgørelser om godkendelser, tilbagekaldte godkendelser med mere. Udover de kvantitative opgørelser indeholder den også generelle og kvalitative overvejelser om kvaliteten i tilbuddene.

Den samlede vurdering er, at kvaliteten i de plejefamilier og sociale tilbud Socialtilsyn Øst har tilsynsforpligtelsen med, sammenlignet med 2017, er i en positiv udvikling.

Henriette Lindberg,
Chef for Socialtilsyn Øst

INDHOLDSFORTEGNELSE

RESUMÉ	1
INDHOLDSFORTEGNELSE	2
INDLEDNING	3
Baggrund og rammer for tilsynet	4
Mission og kerneopgave	6
LÆSEVEJLEDNING TIL ÅRSRAPPORTEN 2018	8
1. SOCIALTILSYN ØSTS VIRKE I ÅRET 2018 – KVANTITATIVDATA	9
Antal sager i Socialtilsyn Øst.....	9
Årets ny-godkendelser.....	13
Minianalyse af ansøgning trukket tilbage 1. halvår 2018 - plejefamilier	15
§ 85 – botilbud.....	16
Antal gennemførte tilsyn, herunder antallet af anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg.....	17
Henvendelser om bekymrende forhold – whistleblowordningen.....	18
Skærpet tilsyn.....	22
Antal iværksatte påbud og påbuddenes karakter.....	22
Vilkår	23
Væsentlige ændringer	23
Klager	24
Sagsbehandlingstid	25
Aktindsigt.....	26
Tilkøb	27
2. KVALITET I TILBUDDENE	29
Fokuspunkter til belysning af kvaliteten	29
Metode til undersøgelse af tilbuddenes kvalitet	29
Den faglige kvalitet.....	30
Generel kvalitet	30
Plejefamiliernes udvikling 2015 – 2018.....	34
Magtanvendelser	38
Børne- og ungeområdet	38
Voksenområdet.....	40
3. ØKONOMI	42
Budget og regnskab 2018	42
Tilsynstakster og objektive finansieringsandele	43
4. SOCIALTILSYN ØST	45
Socialtilsynets organisering	45
Medarbejdersammensætning og kompetencer	45
5. KONKLUSION	46
Anbefalinger	47

INDLEDNING

Tilsynsreformen på det sociale område har været i anvendelse i fem år. Reformens overordnede mål, om at sikre større kvalitet i de sociale tilbud og plejefamilier, opleves fortsat af Socialtilsyn Øst som værende i en positiv udvikling. Tilsynsreformen blev evalueret ved udgangen af 2017. Evalueringen blev offentliggjort i 2018¹.

"Konklusionen på baggrund af evalueringen af tilsynsreformen er, at de politiske intentioner med reformen overordnet set er blevet indfriet, og at de centrale elementer i reformen er blevet implementeret.

Der er blevet oprettet fem uafhængige, kommunalt forankrede socialtilsyn, som alle besidder relevante kompetencer inden for jura, økonomi og socialfaglige metoder og tilgange.

Udmøntningen af tilsynet er generelt sket i overensstemmelse med intentionerne i tilsynsreformen.

Stort set alle tilbud og plejefamilier har modtaget et tilsynsbesøg i 2017, ligesom de fem socialtilsyn i 2017 har gjort brug af både anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg som led i tilsynsopgaven.

Whistleblowerordningen er taget i brug og anvendes i stigende grad. Det giver tilsynet relevante oplysninger fra bl.a. borgere, ansatte og andre informanter, som tilsynet ellers ikke ville have fået, og styrker derfor tilsynet.

Langt de fleste sociale tilbud og plejefamilier er tilfredse med socialtilsynet og oplever at have et godt samarbejde med tilsynet. Videre vurderer de fleste sociale tilbud og plejefamilier, at tilsynet bidrager til udvikling og læring på tilbuddet/i plejefamilien. De fleste tilbud og plejefamilier vurderer desuden, at kvalitetsmodellen er et anvendeligt redskab til at vurdere kvaliteten i deres tilbud, hvilket er en væsentlig forudsætning for, at tilsynet kan bidrage til udvikling og læring.

Evalueringen viser imidlertid også, at der på enkelte områder fortsat er behov for at udvikle praksis – både med henblik på fortsat at styrke en ensartet og systematisk varetagelse af tilsynsopgaven og med henblik på at udvikle kvaliteten i varetagelsen af tilsynsopgaven.

Eksempelvis indikerer resultaterne af evalueringen, at der på en række områder er nogen forskel i tilsynspraksis mellem de fem tilsyn, særligt i forhold til brugen af sanktioner, ligesom resultaterne indikerer, at praksis for inddragelse af oplysninger fra borgerne, især fra børn og unge anbragt i plejefamilier, med fordel kan videreudvikles."

Gennem en systematisk tilsynsproces skabes der muligheder for, at der opsamles den nødvendige viden og erfaring, så kvaliteten kan udvikles i de sociale tilbud og herigennem øge effekten af indsatsen på det sociale område.

Opsamlingen af den nødvendige erfaring og viden sker via en række afrapporteringer. Der er krav om årsrapporter fra det enkelte tilbud, socialtilsynets årsrapport og Socialstyrelsens auditfunktion.

Socialtilsynets årsrapport skal fungere som en årlig afrapportering til Socialstyrelsens auditfunktion og til sekretariatet for udarbejdelse af rammeaftalerne for regionen, om socialtilsynets virke og resultater i forhold til de opgaver og rammer, som er stillet i lov om socialtilsyn. Årsrapporten offentliggøres på socialtilsynets hjemmeside.

¹ Evaluering af tilsynsreformen

Herudover, skal årsrapporterne medvirke til:

- At fungere som centrale oplysninger til Socialstyrelsens auditfunktion og samtidig muliggøre sammenligning på tværs af de fem socialtilsyn
- At kunne fungere som input til de regionale drøftelser i forhold til rammeaftalerne
- At kunne anvendes som ledelsesinformation internt i de enkelte socialtilsyn
- At øvrige interessenter får mulighed for at følge socialtilsynets arbejde.

Baggrund og rammer for tilsynet

De fem separate socialtilsyn i Danmark, der har ansvaret for hver deres region, løfter opgaven, som er fastsat i lov om socialtilsyn, er:

- Socialtilsyn Hovedstaden (Frederiksberg Kommune)
- Socialtilsyn Øst (Holbæk Kommune)
- Socialtilsyn Syd (Faaborg-Midtfyn Kommune)
- Socialtilsyn Midt (Silkeborg Kommune)
- Socialtilsyn Nord (Hjørring Kommune).

I oversigten over de fem socialtilsyn ovenfor er det i parentes angivet, hvilken kommune det enkelte socialtilsyn er placeret i. Som det fremgår, er Socialtilsyn Øst placeret i Holbæk Kommune. For at sikre uvildighed fører Socialtilsyn Øst ikke tilsyn med tilbud og plejefamilier i Holbæk Kommune, som i stedet får udført tilsyn af Socialtilsyn Hovedstaden. Socialtilsyn Øst fører ligeledes tilsyn med sociale tilbud og plejefamilier i en af de andre tilsynskommuner, Hjørring Kommune.

De fem socialtilsyns tilsynsopgaver drejer sig om det driftsrettede tilsyn på følgende typer af tilbud:

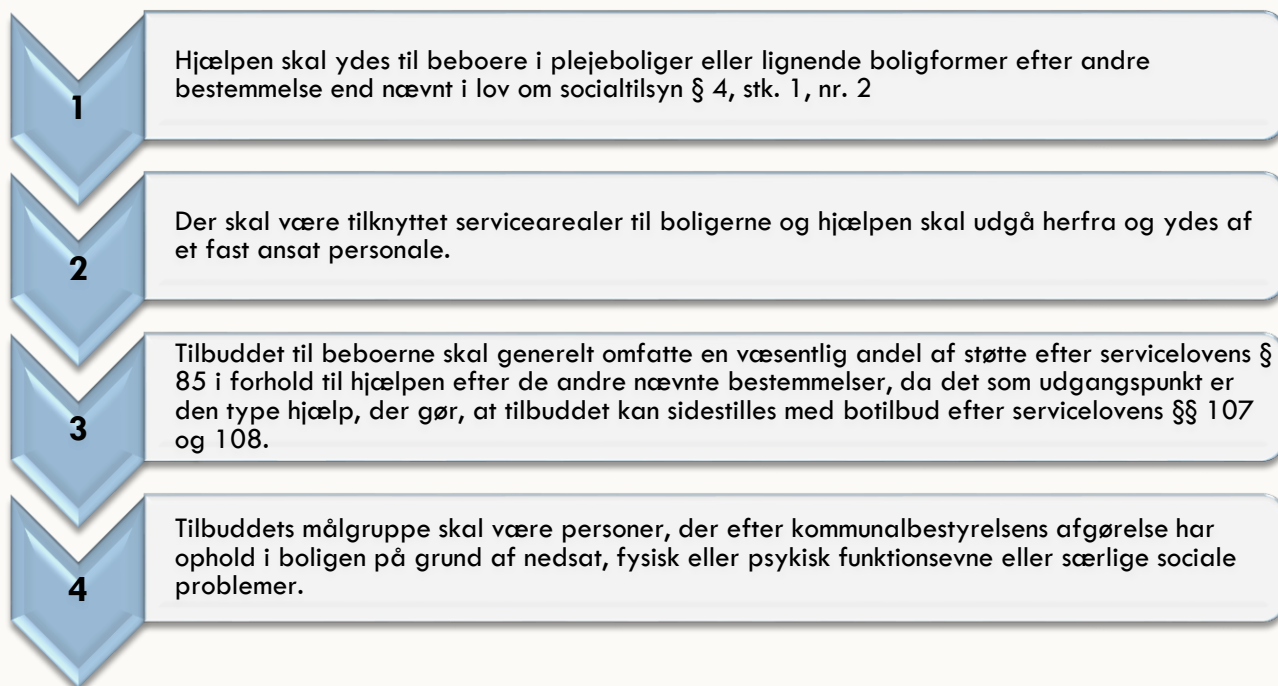
- Plejefamilier og kommunale plejefamilier efter § 66, stk. 1, nr. 1 og 2, i serviceloven²
- Opholdssteder og døgninstitutioner for børn og unge efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6 i serviceloven
- Botilbud til voksne efter §§ 107-110 i serviceloven. Disse omfatter herberger og krisecentre samt midlertidige og længerevarende botilbud til personer med nedsat, fysisk eller psykisk funktions-evne
- Alkohol- og misbrugsbehandlingstilbud efter § 101 og 101a i serviceloven og § 141 i sundhedsloven³
- Borgerstyret personlig assistance (BPA) efter §§ 95 og 96 i serviceloven.

Socialtilsynene fører endvidere tilsyn, hvor der ydes støtte efter, blandt andet servicelovens § 85 til borgere, der bor i plejeboliger eller lignende boformer. De fire betingelser, der fremgår af **Diagram 1: De fire betingelser**, skal være opfyldt for at disse tilbud er omfattet af socialtilsynets tilsynsmyndighed. Socialtilsynene skal i disse tilfælde træffe afgørelse om, hvorvidt det konkrete tilbud er omfattet af tilsynet.

² LBK nr. 102 af 29/01/2018

³ LBK nr. 191 af 28/02/2018

DIAGRAM 1: DE FIRE BETINGELSER

En af socialtilsynets primære funktioner er at godkende sociale tilbud og plejefamilier. Det betyder, at nye sociale tilbud og plejefamilier, offentlige såvel som private, skal godkendes af et socialtilsyn, før tilbuddet må tages i brug, og der må visiteres borgere til tilbuddet.

Socialtilsynet skal endvidere godkende væsentlige ændringer i forhold til, hvad tilbuddet hidtil har været godkendt til. Disse ændringer kan for eksempel være udvidelse med flere pladser, nye målgrupper eller fysiske rammer.

Med indførelsen af lov om ændring af lov om socialtilsyn⁴ § 2 i 2017, fik socialtilsynene kompetence til at træffe afgørelse om, at godkendelser kan fraviges på nærmere bestemte betingelser eller inden for en nærmere bestemt periode, efter anmodning fra tilbuddet eller plejefamilien.

Det er en betingelse for godkendelse (og re-godkendelse) af sociale tilbud og plejefamilier, at de efter socialtilsynets samlede vurdering, har den fornødne kvalitet. Hvis tilbuddet ikke har den fornødne kvalitet, kan socialtilsynet opstille vilkår for godkendelsen af tilbuddet eller træffe afgørelse om skærpet tilsyn og udstede påbud, som tilbuddet skal opfylde for, at tilbuddet fortsat kan være godkendt. I sidste instans kan socialtilsynet tilbagekalde godkendelsen, hvilket medfører, at tilbuddet må lukke.

Socialtilsynene skal i henhold til lov om socialtilsyn og tilhørende bekendtgørelse, føre tilsyn og vurdere tilbuddenes kvalitet efter fælles kvalitetsmodeller for både plejefamilier og for de øvrige tilbud. Tilbuddenes kvalitet vurderes efter følgende temaer:

- 1) Uddannelse og beskæftigelse
- 2) Selvstændighed og relationer
- 3) Målgrupper, metoder og resultater
- 4) Sundhed og trivsel
- 5) Familiestruktur og familiedynamik - for plejefamilier
- 5) Organisation og ledelse - for tilbud
- 6) Kompetencer
- 7) Fysiske rammer

Økonomien vurderes særskilt og er ikke indeholdt i kvalitetsmodellen. Det økonomiske tilsyn, på tilbudsområdet, består af en samlet vurdering, derudover, skal socialtilsynet tage stilling til om tilbuddet er:

4 [LBK nr. 42 af 19/01/2018](#)

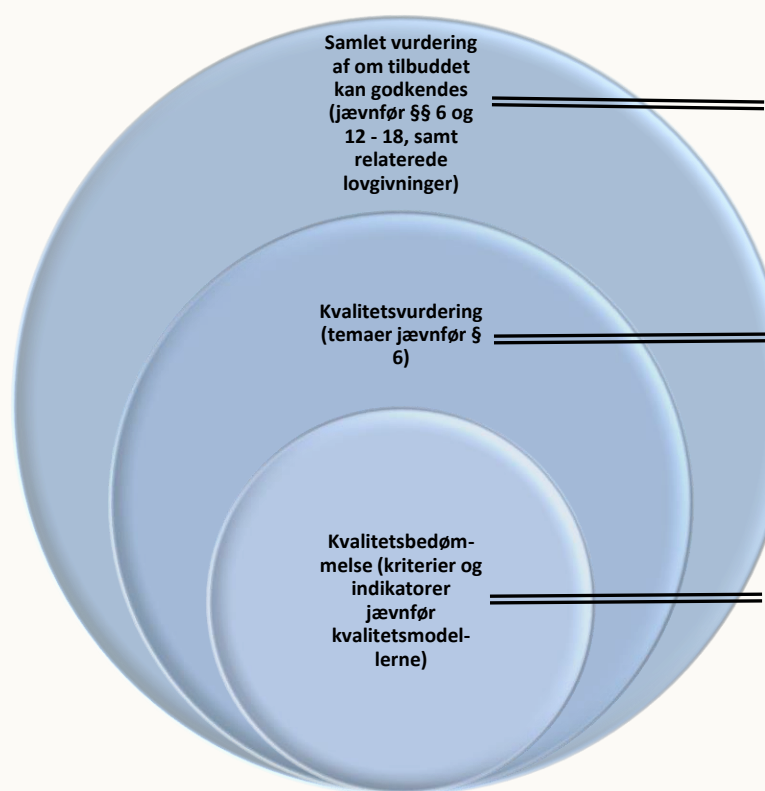
- Økonomisk bæredygtigt
- Giver tilbuddets økonomi mulighed for den fornødne kvalitet i forhold til prisen og målgruppen
- Er der gennemsigthed med tilbuddets økonomi

På plejefamilieområdet, består det økonomiske tilsyn alene af socialtilsynets samlede vurdering af plejefamiliens økonomi i forhold til at sikre et plejebarn en tryk og stabil anbringelse.

Inden for hvert tema, er der en række kriterier og indikatorer, som socialtilsynet skal vurdere tilbud og plejefamilier efter. Kvalitetsmodellerne skal sikre, at der bliver ført et ensartet og systematisk tilsyn, hvor tilbuddene og plejefamilierne bliver vurderet ud fra de væsentligste parametre for kvalitet. Kvalitetsmodellerne kan læses i deres fulde længde i bekendtgørelse om socialtilsyn⁵.

I forlængelse af den politiske opfølgning på tilsynsreformen, blev der med virkning fra 1. januar 2017 foretaget ændringer i kvalitetsmodellen. De største ændringer var, at temaet *Sundhed og trivsel* blev indført og temaet *Økonomi* faldt ud af kvalitetsmodellen.

ILLUSTRATION AF VURDERINGSPROCESSEN

Samlet vurdering af om tilbuddet

kan godkendes: For at kunne træffe en afgørelse indhenter og vurderer socialtilsynet øvrige oplysninger, der har betydning for fortsat godkendelse, herunder oplysninger om økonomiske og organisatoriske forhold jævnfør lov om socialtilsyn §§ 12 - 18 samt relaterede lovgivninger for eksempel serviceloven, retssikkerhedsloven med mere.

Kvalitetsvurdering: Socialtilsynet laver en samlet vurdering af kvaliteten ud fra kvalitetsmodellernes syv temaer (§6). I den samlede vurdering af om tilbuddet fortsat har den fornødne kvalitet, kan det være relevant at inddrage forhold, der falder indenfor de syv temaer, men som ikke er indeholdt i kvalitetsmodellernes kriterier og indikatorer.

Kvalitetsbedømmelse: Socialtilsynet bedømmer tilbuddet ud fra kvalitetsmodellens kriterier og indikatorer

Årsrapporten vil beskrive, hvad Socialtilsyn Øst har foretaget af tilsyn ud fra en kvantitativ tilgang. Der vil endvidere være en kvalitativ tilgang, hvor det beskrives, hvordan kvalitetsniveauet i de sociale tilbud og plejefamilierne er set i 2018.

Mission og kerneopgave

Socialtilsyn Østs mission er, jævnfør den gældende tilsynspolitik, der er fælles for alle fem socialtilsyn:

- At kontrollere, at borgerne gives en indsats, der er i overensstemmelse med formålet med offentlige og private tilbud og plejefamilier efter serviceloven

⁵ BEK nr. 1251 af 13/11/2017

- At der ikke foregår misbrug af offentlige midler på stedet
- At bidrage til at fastholde og udvikle kvaliteten i tilbuddene på det specialiserede socialområde
- At sikre professionalisme, uvildighed og systematik i tilsynsarbejdet via et fagligt kompetent tilsyn.

Socialtilsyn Østs mission har dermed både et kontrol-, kvalitetssikrings- og kvalitetsudviklingsperspektiv.

Socialtilsyn Øst har, som en del af Holbæk Kommune arbejdet med kerneopgavebeskrivelse. Socialtilsyn Øst har beskrevet kerneopgaven som:

Med udgangspunkt i servicelovens formålsbestemmelser skal Socialtilsyn Øst sikre kvalitet og trivsel for borgerne i de sociale tilbud og plejefamilier

Hvis missionen skal indfries, forudsætter det en udstrakt grad af dialog mellem socialtilsynene og de forskellige samarbejdspartnere, sociale tilbud og plejefamilier. For at indfri målsætningen, har Socialtilsyn Øst i 2018 blandt andet afholdt kommunemøder hvor Socialtilsyn Østs ledelse har holdt møder med alle de kommuner Socialtilsyn Øst har tilsynsforpligtelsen med i region Sjælland (samt Hjørring Kommune). Derudover, har Socialtilsyn Øst afholdt informationsmøder for samarbejdspartnere, herunder for sociale tilbud og plejefamilier samt samarbejds-møder med relevante interesseorganisationer.

LÆSEVEJLEDNING TIL ÅRSRAPPORTEN 2018

Årsrapporten 2018 er bygget op i fem hovedkapitler.

1. kapitel indeholder en beskrivelse af de kvantitative data i Socialtilsyn Øst. Data vedrører blandt andet opgaveporteføljen ved udgangen af 2018, antal tilsyn og sanktionstyper herunder indholdet af sanktioner. Derudover, opgøres antal klager, modtagne magtanvendelsesindberetninger og henvendelser om bekymrende forhold, herunder årsager og hvad disse har givet anledning til. Da der er særligt fokus på sagsbehandlingstid, vil disse endvidere blive gennemgået i kapitlet.

2. kapitel handler om Socialtilsyn Østs vurdering af kvaliteten i tilbuddene og plejefamilierne. Kapitlet beskriver hvordan kvalitet i tilbuddene skal forstås og hvilke metoder, der er valgt til belysningen af kvaliteten i tilbud og plejefamilier. Kapitlet starter med at belyse den generelle kvalitet på baggrund af de gennemsnitlige scorer inden for de syv temaer i kvalitetsmodellen. De fem socialtilsyn har besluttet at have fokus på plejefamiliernes udvikling for perioden 2015 - 2018 i årsrapporten for 2018. Derudover, har Socialtilsyn Øst valgt at belyse magtanvendelser for perioden 2017 og 2018.

3. kapitel belyser kort Socialtilsyn Østs budget og regnskab for 2018 og udviklingen i tilsynstaksterne.

4. kapitel beskriver Socialtilsyn Østs organisering, herunder den medarbejdersammensætning og de kompetencer, der i 2018 var til udførelse af kerneopgaven - tilsynsforpligtelsen.

5. kapitel indeholder et sammendrag af de konklusioner Socialtilsyn Øst har draget på baggrund af beskrivelserne i de ovenstående kapitler. Derudover, opstiller Socialtilsyn Øst nogle anbefalinger til kommuner, tilbud og plejefamilier.

1. SOCIALTILSYN ØSTS VIRKE I ÅRET 2018 – KVANTITATIVDATA

Hvert år udarbejder Socialtilsyn Øst et kapitel om de kvantitative data. Data vedrører blandt andet opgaveporteføljen ved udgangen af det kalenderår årsrapporten omhandler, antal tilsyn, antal sanktioner, antal klager, sagsbehandlingstid med mere.

Antal sager i Socialtilsyn Øst

Med udgangen af 2018 er socialtilsynets opgaveportefølje som følger:

TABEL 1: ANTAL GODKENDETE TILBUD FORDELT PÅ TILBUDSTYPE

Tilbudstyper					
Plejefamilier	§ 66, stk. 1		§ 66, stk. 2		I alt
	1.088		37		1.125
Sociale tilbud	Kommunalt	Regionalt	Privat	I alt	
Børne- og unge tilbud	10	1	48	59	
Voksentilbud	132	4	82	218	
Kombinerede børne-/unge og voksentilbud	25	5	81	111	
Sociale tilbud alt	167	10	211	388	
Tilbud i alt					1.513

TABEL 2: ANTAL GODKENDETE TILBUD PR. KOMMUNE

Kommune	Tilbudstype			Plejefamilier		I alt	
	Børn/unge	Voksne	Børn/unge/voksne	§ 66, stk. 1	§ 66, stk. 2	Tilbud	Plejefamilier
Faxe	3	4	10	46	8	17	54
Greve	3	4	2	28	1	9	29
Guldborgsund	9	17	11	119	7	37	126
Hjørring	0	25	16	110	1	41	111
Kalundborg	6	14	4	96	2	24	98
Køge	2	8	0	41	2	10	43
Lejre	4	8	6	21	0	18	21
Lolland	1	13	6	101	2	20	103
Næstved	8	35	9	94	2	52	96
Odsherred	5	10	10	57	4	25	61
Ringsted	2	4	3	16	0	9	16
Roskilde	3	16	2	43	0	21	43
Slagelse	4	32	12	101	3	48	104
Solrød	0	1	0	11	2	1	13
Sorø	2	13	3	47	1	18	48
Stevns	2	2	1	42	0	5	42
Vordingborg	5	12	16	115	2	33	117
I alt	59	218	111	1.088	37	388	1.125

DIAGRAM 2: UDVIKLING I AKTIVE GODKENDTE PLEJEFAMILIER

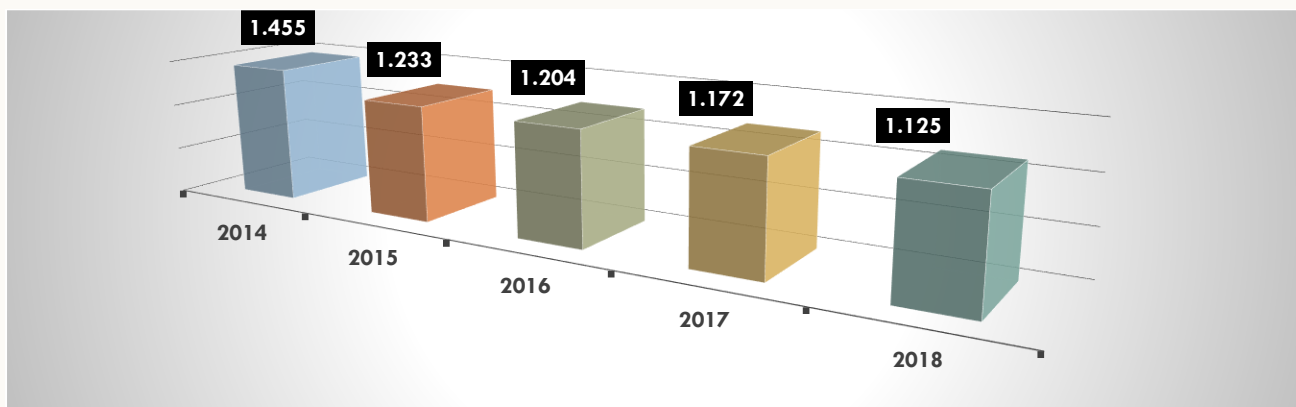
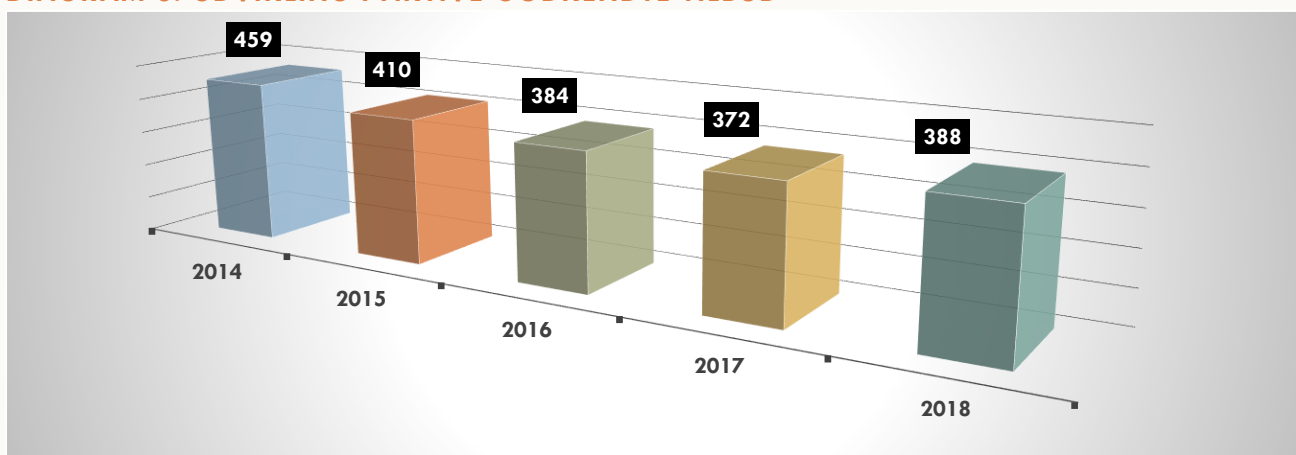

DIAGRAM 3: UDVIKLING I AKTIVE GODKENDTE TILBUD

TABEL 3: ANTAL TILBUD FORDELT PÅ TILBUDSTYPE OG VIRKSOMHEDSFORM

Tilbudstype kategori	Private tilbud	Offentlige tilbud	I alt
§ 66, stk. 1, nr. 5, 6 og 7 § 101 (ambulant behandlingstilbud til børn/unge/voksne) § 107 (midlertidigt botilbud til voksne/rehabiliteringstilbud)	104	13	117
§ 101 (ambulant og dagbehandlingstilbud til børn/unge/voksne) § 101 (døgntilbud til voksne) § 101a (ambulant behandlingstilbud til voksne) SUL § 141 (ambulant og dagbehandlingstilbud til voksne) SUL § 141 (døgntilbud til voksne) § 104 (aktivitets- og samværstilbud) § 107 (midlertidigt botilbud til voksne)	1	15	16
§ 107 (midlertidigt botilbud til voksne/rehabiliteringstilbud)	28	14	42
§ 103 (beskyttet beskæftigelsestilbud) § 104 (aktivitets- og samværstilbud) § 108 (almindeligt længerevarende botilbud til voksne/sikret botilbud)	0	4	4

Tilbudstype kategori	Private tilbud	Offentlige tilbud	I alt
§ 108 (almindeligt længerevarende botilbud til voksne) Lejeloven (andet botilbud til voksne)	1	7	8
§ 66, stk. 1, nr. 5 og 6 § 103 (beskyttet beskæftigelsestilbud) § 104 (aktivitets- og samværstilbud) § 107 (midlertidigt botilbud til voksne) § 108 (almindeligt længerevarende botilbud til voksne) § 101 (døgntilbud til voksne), SUL § 141 (døgntilbud til voksne) ABL § 3, stk. 2/ABL § 5, stk. 3 (bofællesskab) ABL § 105 stk. 1 og 2 (almen ældrebolig/-handicapvenlig bolig) Lejeloven (andet botilbud til voksne)	43	32	75
§ 66, stk. 1, nr. 5 og 6 § 103 (beskyttet beskæftigelsestilbud) § 104 (aktivitets- og samværstilbud) § 107 (midlertidigt botilbud til voksne) Lejeloven (andet botilbud til voksne)	19	16	35
§ 103 (beskyttet beskæftigelsestilbud) § 107 (midlertidigt botilbud til voksne) § 108 (almindeligt længerevarende botilbud til voksne) § 110 (forsorgshjem/herberg)	2	2	4
§ 66, stk. 1, nr. 7 (socialpædagogisk efterskoletilbud) § 107 (midlertidigt botilbud til voksne)	2	0	2
§ 103 (beskyttet beskæftigelsestilbud) § 104 (aktivitets- og samværstilbud)	1	2	3
§ 109 (krisecenter)	6	3	9
§ 104 (aktivitets- og samværstilbud) § 105, stk. 1, (almen ældrebolig/-handicapvenlig bolig) ABL § 3, stk. 2/ABL § 5, stk. 3 (bofællesskab) ABL § 5, stk. 2 (almen plejebolig) ABL § 105, stk. 2 (almen ældrebolig/-handicapvenlig bolig) Lejeloven (andet botilbud til voksne)	4	69	73
Tilbud i alt	211	177	388

Ovenstående **Tabel 3: Antal tilbud fordelt på tilbudstype og virksomhedsform** er samlet i kategorier, for at gøre den overskuelig. Det betyder, at der i den enkelte kategori kan forekomme tilbud med flere af kombinationerne i den enkelte kategori.

TABEL 4: ANTAL TILBUD FORDELT PÅ PLADSER

	Private tilbud	Offentlige tilbud	Antal
Mindre end 5 pladser	14 (7%)	4 (2%)	18 (5%)
5–9 pladser	88 (42%)	29 (16%)	117 (30%)
10–14 pladser	48 (23%)	28 (16%)	76 (20%)
15–19 pladser	21 (10%)	18 (10%)	39 (10%)
20–49 pladser	33 (15%)	70 (40%)	103 (26%)
50–99 pladser	4 (2%)	14 (8%)	18 (5%)
100 pladser eller mere	3 (1%)	14 (8%)	17 (4%)
I alt	211	177	388

Ovenstående **Tabel 4: Antal tilbud fordelt på pladser** viser, at der er flest tilbud der har 5 - 9 pladser eller 20 - 49 pladser. I forhold til takstopkrævningen ligger pladsantallet 5 - 9 i den laveste og næstlaveste takstkategori, hvorimod pladsantallet 20 - 49 ligger i den næstlaveste og næsthøjeste. Det betyder, at der er færrest tilbud i den højeste takstkategori. Det ses endvidere at der er flest offentlige tilbud med over 20 pladser.

TABEL 5: ANTAL PLADSER FORDELT PÅ VIRKSOMHEDSTYPE OG TILBUDSTYPE

Tilbudstypekategori	Private tilbud	Offentlige tilbud	I alt
§ 66, stk. 1, nr. 5, 6 og 7			
§ 101 (ambulant behandlingstilbud til børn/unge/voksne)	1.222	318	1.540
§ 107 (midlertidigt botilbud til voksne/rehabiliteringstilbud)			
§ 101 (ambulant og dagbehandlingstilbud til børn/unge/voksne)			
§ 101 (døgnbehandlingstilbud til voksne)			
§ 101a (ambulant behandlingstilbud til voksne)	15	2.668	2.683
SUL § 141 (ambulant og dagbehandlingstilbud til voksne)			
SUL § 141 (døgnbehandlingstilbud til voksne)			
§ 104 (aktivitets- og samværstilbud)			
§ 107 (midlertidigt botilbud til voksne)			
§ 107 (midlertidigt botilbud til voksne/rehabiliteringstilbud)	224	107	331
§ 103 (beskyttet beskæftigelsestilbud)			
§ 104 (aktivitets- og samværstilbud)	0	291	291
§ 108 (almindeligt længerevarende botilbud til voksne/sikret botilbud)			
§ 108 (almindeligt længerevarende botilbud til voksne)	134	149	283
Lejeloven (andet botilbud til voksne)			
§ 66, stk. 1, nr. 5 og 6			
§ 103 (beskyttet beskæftigelsestilbud)			
§ 104 (aktivitets- og samværstilbud)			
§ 107 (midlertidigt botilbud til voksne)			
§ 108 (almindeligt længerevarende botilbud til voksne)			
§ 101 (døgnbehandlingstilbud til voksne),	734	1.242	1.976
SUL § 141 (døgnbehandlingstilbud til voksne)			
ABL § 3, stk. 2/ABL § 5, stk. 3 (bofællesskab)			
ABL § 105 stk. 1 og 2 (almen ældrebolig/-handicapvenlig bolig)			
Lejeloven (andet botilbud til voksne)			
§ 66, stk. 1, nr. 5 og 6	594	322	916

Tilbudstypekategori	Private tilbud	Offentlige tilbud	I alt
§ 103 (beskyttet beskæftigelsestilbud)			
§ 104 (aktivitets- og samværstilbud)			
§ 107 (midlertidigt botilbud til voksne)			
Lejeloven (andet botilbud til voksne)			
§ 103 (beskyttet beskæftigelsestilbud)			
§ 107 (midlertidigt botilbud til voksne)	92	134	226
§ 108 (almindeligt længerevarende botilbud til voksne)			
§ 110 (forsorgshjem/herberg)			
§ 66, stk. 1, nr. 7 (socialpædagogisk efterskoletilbud)	14	0	14
§ 107 (midlertidigt botilbud til voksne)			
§ 103 (beskyttet beskæftigelsestilbud)	135	226	361
§ 104 (aktivitets- og samværstilbud)			
§ 109 (krisecenter)	40	21	61
§ 104 (aktivitets- og samværstilbud)			
§ 105, stk. 1, (almen ældrebolig/-handicapvenlig bolig)			
ABL § 3, stk. 2/ABL § 5, stk. 3 (bofællesskab)	53	1.463	1.516
ABL § 5, stk. 2 (almen plejebolig)			
ABL § 105, stk. 2 (almen ældrebolig/-handicapvenlig bolig)			
Lejeloven (andet botilbud til voksne)			
Tilbud i alt	3.257	6.941	10.198

Ovenstående **Tabel 5: Antal pladser fordelt på virksomhedstype og tilbudstype** er samlet i kategorier, for at gøre den overskuelig. Det betyder, at der i den enkelte kategori kan forekomme tilbud med flere af kombinationerne i den enkelte kategori.

Beskrivelse af udviklingen af socialtilsynets opgaveportefølje i 2018

Ved udgangen af 2018 havde Socialtilsyn Øst totalt 1.513 tilbud og plejefamilier. Opgaveporteføljen er derved faldet 2% i forhold til ved udgangen af 2017. Kombinerede børne-/unge og voksentilbud er de eneste tilbudstype, hvor der er en stigning i opgaveporteføljen. Den største ændring i opgaveporteføljen er på plejefamilieområdet. Opgaveporteføljen på plejefamilieområdet har hele 2018 været i udvikling. Dette skyldes blandt andet, at flere plejefamilier selv har meddelt, at de ikke længere ønsker at være plejefamilie, og at nogle plejefamilier, der har været generelt godkendt, er blevet konkret godkendt.

Årets ny-godkendelser

Socialtilsynet skal behandle ansøgninger om godkendelse fra sociale tilbud og plejefamilier. Disse ansøgninger tilgår løbende og bliver ligeledes løbende sagsbehandlet.

Det er tidspunktet for offentliggørelsen af godkendelsen, som er afgørende for, hvilket år den aktuelle godkendelse registreres under. Eksempel: Det sagsforberedende arbejde, herunder besøg på tilbuddet, er gennemført i 2018, men rapporten offentliggøres først på Tilbudsportalen efter den 1. januar 2019. Denne godkendelse vil alene indgå i socialtilsynets årsrapport for 2019.

I 2018 er der modtaget 111 ansøgninger fra plejefamilier og 29 på tilbudsområdet. Antal modtagne ansøgninger på plejefamilieområdet er uændret, hvorimod antallet på tilbudsområdet er steget med 61%.

Nedenstående **Tabel 6: Antal ny-godkendte tilbud fordelt på tilbudstype** indeholder ansøgninger, hvor der er truffet afgørelse om godkendelse eller ikke godkendelse i 2018, og ansøgninger, hvor tilbuddet eller plejefamilien selv har trukket ansøgningen tilbage i 2018. En del af disse ansøgninger kan være modtaget i 2017.

TABEL 6: ANTAL NY-GODKENDTE TILBUD FORDELT PÅ TILBUDSTYPE

Traditionelle tilbudstyper	God-kendt	Ansøgninger uden godkendelse	
		Ikke god-kendt	Ansøgning trukket tilbage
Plejefamilier	47	3	52
Børne- og unge tilbud	2	0	3
Voksen tilbud	5	0	5
Kombinerede børne-/unge og voksen-tilbud	7	0	1
I alt	61	3	61

Opgaven, med at behandle ny-ansøgninger, har i lighed med tidligere år fyldt meget i 2018. Det hænger blandt andet sammen med, at der blev påbegyndt sagsbehandling for ansøgninger fra mange tilbud og især plejefamilier, der selv valgte at trække deres ansøgning tilbage.

Socialtilsyn Øst har ny-godkendt 14 tilbud og 47 plejefamilier i 2018. Det var kun på plejefamilieområdet, at der var tre plejefamilier, der fik afslag på godkendelse.

Socialtilsyn Øst modtog en del ansøgninger om godkendelse fra nye tilbud og plejefamilier, hvor sagsbehandlingen blev påbegyndt i 2018, men som ikke var afsluttet ved nytår. En del af de ansøgninger, som Socialtilsyn Øst modtog og opstartede sagsbehandlingen af i 2018, vil derfor først tælle med i statistikken for ny-godkendelser i 2019. I forbindelse med modtagelse af ansøgninger erfarer Socialtilsyn Øst ofte udfordringer i forhold til manglende dokumentation, ukorrekte eller manglende indberetninger på Tilbudsportalen, og mangelfulde ansøgninger. Disse udfordringer komplicerer sagsbehandlingen og forøger blandt andet sagsbehandlingstiden.

En ansøgning, der bliver trukket tilbage, betyder ikke, at der ikke har været noget arbejde med ansøgningen. Ressourceforbruget afhænger meget af, hvornår i processen ansøgningen trækkes tilbage. I 2018 var der ni tilbud, der trak deres ansøgning tilbage, og antallet på plejefamilieområdet udgjorde 52. Det ses fortsat i 2018, at en stor del af de familier, der selv trækker deres ansøgning, gør det efter 1. besøg. Dette skyldes som oftest, at familierne i refleksionerne under socialtilsynets besøg selv bliver bevidste om, at der er ting i deres egen helbredstilstand, deres økonomi, i forhold til deres egne børn eller andet, der gør, at det for nuværende vil være uhensigtsmæssigt i forhold til egen familie. På tilbudsområdet er de hyppigste årsager ny-godkendelsestaksten og mængden af materiale, der skal fremsendes i forbindelse med ny-godkendelsen.

Minianalyse af ansøgning trukket tilbage 1. halvår 2018 - plejefamilier

Der var samlet 20 familier, der selv trak deres ansøgning tilbage i 1. halvår 2018. Socialtilsyn Øst har lavet en analyse af de 20 familier, for at belyse årsagen til at familierne har trukket deres ansøgning tilbage.

Årsager:

- Ansøgernes fysiske rammer, hvor der mangler et værelse
- Sygdom hos ansøgerne selv
- På grund af ansøgernes egne børn
- Ansøgere der er blevet konkret godkendt
- Ansøgere der ikke har tid til at deltage i det lovpligtige grundkursus
- Ansøgernes økonomi
- Ansøgere, hvor den ene part ikke ønsker at være en del af det at være plejefamilie
- Ansøgere der vurderer, de ikke har overskud i hverdagen
- Ansøgere der i godkendelsesforløbet har fået nyt arbejde
- Ansøgere der ikke har fremsendt materiale, trods gentagne rykkest

Nogle af ovenstående familier forventes at søge igen på et senere tidspunkt, når for eksempel eget barn er blevet lidt ældre eller plejeforældre er faldet til på nyt arbejde med mere.

Faldet i antal behandlede ny-ansøgninger på plejefamilieområdet i 2018 hænger sammen med, at Socialtilsyn Øst ikke har modtaget det samme antal ny-ansøgninger fra plejefamilier som i 2017.

Antal tilbagekaldte godkendelser og baggrunden herfor

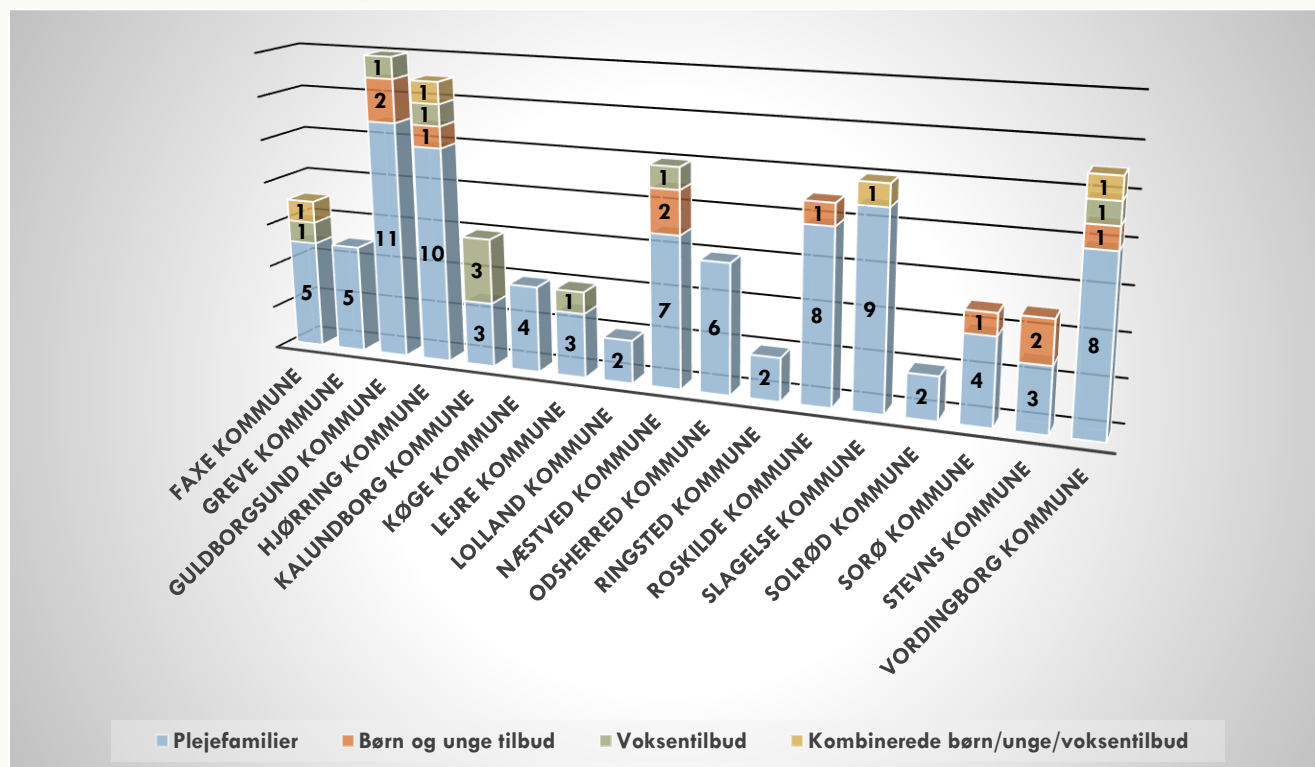
Antallet af tilbagekaldte godkendelser opgøres fordelt på tilbudstype, og med angivelse af under hvilket tema i kvalitetsmodellen, begrundelsen for tilbagekaldelsen, er formuleret.

De tilbagekaldte godkendelser har gennemgået en nærmere undersøgelsesproces, og på baggrund heraf, har Socialtilsyn Øst trukket godkendelsen i én plejefamilie. Årsagen til tilbagekaldelsen er, at plejefamilien ikke længere kunne opfylde betingelserne for opretholdelse af deres godkendelse jævnfør kvalitetsmodellen. I 2018 har Socialtilsyn Øst ikke trukket godkendelsen på nogle tilbud.

TABEL 7: ANTAL OPHØRTE TILBUD OG PLEJEFAMILIER

Traditionelle tilbudstyper	Antal
Plejefamilier	92 (80%)
Børne- og unge tilbud	9 (8%)
Voksntilbud	9 (8%)
Kombinerede børne-/unge og voksntilbud	5 (4%)
I alt	115

DIAGRAM 4: ANTAL OPHØRTE TILBUD OG PLEJEFAMILIER FORDELT PÅ KOMMUNE

Antal ophørte tilbud og plejefamilier, der fremgår af **Diagram 4: Antal ophørte tilbud og plejefamilier fordelt på kommune** har af egen vilje oplyst, at de ikke længere ønsker at opretholde deres godkendelse. Der er tale om, afsluttede tilsyn, hvor resultatet er ophørt og dato for ophør er i 2018.

De kommuner der har færrest aktive plejefamilier påvirkes relativt mest af afgang blandt plejefamilier i det, hver enkelt plejefamilie udgør en større andel af den samlede kapacitet i kommunen. Når der er en lav tilgang **Tabel 6: Antal ny-godkendte tilbud fordelt på tilbudstype** samtidig med stor afgang, vil kapaciteten i den enkelte kommune blive forringet. Hvilket umiddelbart ikke stemmer overens med at kommunerne ønsker større kapacitet af plejefamilier.

På tilbudsområdet er den hyppigste årsager til ophør manglende indskrivning af borgere. På plejefamilieområdet er den hyppigste årsag af private årsager, der blandt andet dækker over helbred, samlivsophør med mere.

§ 85 – botilbud

I forbindelse med ændringen af lov om socialtilsyn i december 2016 skete der en ændring af betingelserne for hvornår et botilbudslignende tilbud med støtte efter § 85 er omfattet af socialtilsynets godkendelses- og tilsynsforpligtelse, idet den tidligere betingelse om at der skulle være kommunal visitationsret til boligen bortfaldt pr. 1. januar 2017.

Ændringen indebar i praksis at botilbudslignende tilbud med støtte efter servicelovens § 85 i boliger udlejet efter lejeloven, nu også kunne blive omfattet af socialtilsynets godkendelses- og tilsynskompetence. De ændrede regler indebar endvidere, at tilbud som var i drift på ikrafttrædelsestidspunktet, skulle være re-godkendt af socialtilsynet senest ved udgangen af 2018.

Socialtilsyn Øst har efter ikrafttrædelsen af de nye regler i forhold til 44 tilbud vurderet, hvorvidt de ændrede regler indebar, at disse tilbud fremadrettet skulle være omfattet af socialtilsynets godkendelses- og tilsynskompetence. I forhold til 12 tilbud blev det vurderet, at disse fremadrettet var omfattet af socialtilsynets godkendelses- og tilsynskompetence, mens betingelserne i de øvrige sager ikke blev fundet opfyldt. Baggrunden herfor var hovedsageligt, at der enten ikke er servicearealer i tilbuddet, at borgerne ikke i væsentlig grad modtager støtte efter § 85 eller at betingelserne ikke anses for opfyldt i forhold til alle tilbuddets borgere.

Ud af de 12 afgørelser om fremadrettet tilsynskompetence for socialtilsynet, blev de to afgørelser efterfølgende ændret som følge af nye oplysninger i sagerne, hvilket indebærer at betingelserne i lovens § 4, stk. 1, nr. 3, litra a-d ikke længere var opfyldt, se **Diagram 1: De fire betingelser**. I forhold til de resterende 10 tilbud valgte et tilbud at få ændret sit godkendelsesgrundlag. Af de resterende sager blev der i 2017 og 2018 foretaget re-godkendelse i syv af sagerne, mens to tilbuds re-godkendelse er udskudt til 2019, idet oplysningerne til brug for vurderingen af spørgsmålet om tilsynskompetence blev modtaget så sent i 2018, at det ikke var muligt at nå at gennemføre re-godkendelserne inden udgangen af 2018.

I forhold til de 10 tilbud, som blev vurderet til fremadrettet at være omfattet af socialtilsynets godkendelses- og tilsynskompetence, er der tale om fire kommunale tilbud og seks private tilbud.

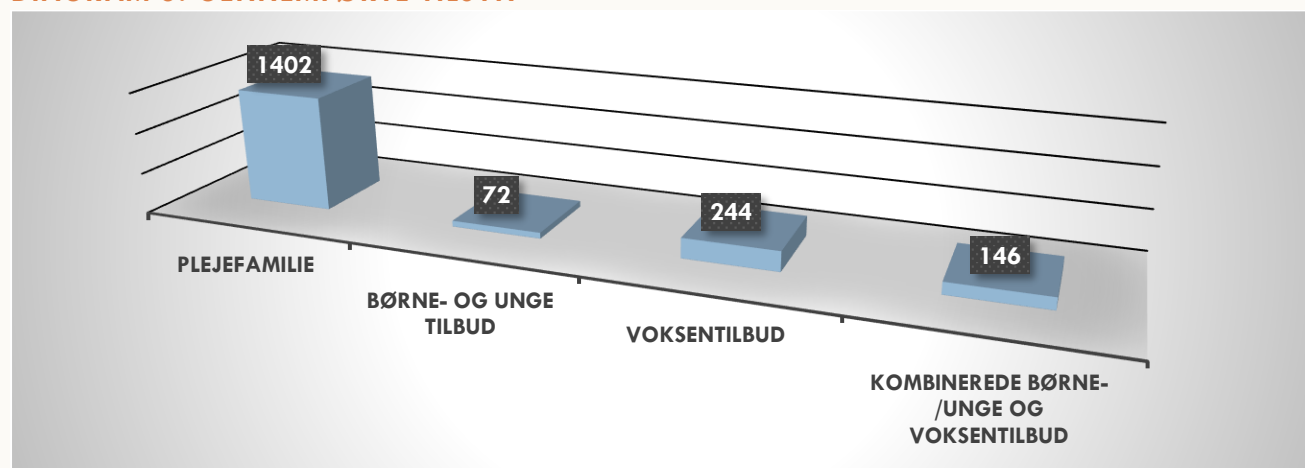
I forhold til mulighederne for fremadrettet at oprette botilbudslignende tilbud med støtte efter servicelovens § 85 blev det i forbindelse med førortalt lovændring fastslået, at offentlige botilbudslignende tilbud med støtte efter servicelovens § 85 efter 1. januar 2017 alene kan oprettes i almenboligloven og ikke i boliger omfattet af lejeloven.

Antal gennemførte tilsyn, herunder antallet af anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg

I forbindelse med Socialtilsyn Østs tilsynsforpligtelse modtager alle plejefamilier og sociale tilbud minimum et tilsynsbesøg årligt jævnfør lov om socialtilsyn § 7, stk. 3. I henhold til vejledning om socialtilsyn⁶ pkt. 218 gælder kravet om minimum et besøg om året separat for de enkelte afdelinger, når et tilbud består af flere afdelinger.

Tilsynsbesøgene kan aflægges som anmeldte og uanmeldte. Antallet af tilsynsbesøg kan variere alt efter tilbuddets størrelse og er altid med udgangspunkt i en tilsynsfaglig risikovurdering. For eksempel vil et tilbud med mange afdelinger få flere tilsynsbesøg i forbindelse med et enkelt tilsyn. Det samme gør sig gældende, hvis et tilbud får et skærpet tilsyn. Derfor vil det samlede antal tilsynsbesøg være højere end det samlede antal gennemførte tilsyn.

DIAGRAM 5: GENNEMFØRTE TILSYN

Note: Antal gennemførte tilsyn er trukket på dato for afslutning af tilsyn.

Af **diagram 5: Gennemførte tilsyn**, er det alene gennemførte tilsyn, der fremgår. Der kan på de gennemførte tilsyn 1.864 have været besøg i 2017 og/eller 2018, men tilsynet er afsluttet i 2018. I antallet af gennemførte tilsyn, kan det godt forekomme, at et tilbud har haft mere end et tilsyn. Tilsyn skal ikke forveksles med tilsynsbesøg, da tilsyn er et forløb, hvor et tilsynsbesøg er en aktivitet i den samlede tilsynsproces.

⁶ VEJ nr. 9300 af 30/04/2015

TABEL 6: FLERE UANMELDTTE TILSYNSBESØG

Tilsynstype	Plejefamilier			Tilbud		
	Anmeldt	Uanmeldt	I alt	Anmeldt	Uanmeldt	I alt
Driftsorienteret tilsyn	1.028	240	1.268	598	129	727
Re-godkendelser	0	0	0	67	1	68
Ny-godkendelser	154	0	154	15	0	15
I alt	1.182 (83%)	240 (17%)	1.422	680 (84%)	130 (16%)	810

Af Tabel 6: Antal ny-godkendte tilbud fordelt på tilbudstype fremgår der også aftaler vedrørende ny-godkendelser, der ikke er gennemført endnu, der fremgår⁷.

I 2018, er der i forhold til 2017 gennemført et større antallet uanmeldte tilsynsbesøg. Det skyldes at Socialtilsyn Øst har haft langt større fokus på denne besøgstype end tidligere. Anvendelsen af uanmeldt besøg er et fortsat fokus i Socialtilsyn Øst og det vil blive anvendt i stigende omfang de kommende år.

Vedrørende ny-godkendelser på plejefamilieområdet vil der altid være to aftaler, da godkendelsesprocessen i Socialtilsyn Øst indeholder to besøg hos plejefamilien.

Ovenstående tabel viser, at der på tilbudsområdet er gennemført 810 tilsynsbesøg, det svarer til 1,75 besøg pr. tilsyn eller 2 besøg pr. aktivt tilbud pr. 31. december 2018. For plejefamilieområdet udgør det samlede antal besøg 1.422, det svarer til 1 besøg pr. tilsyn eller 1,3 besøg pr. aktive plejefamilie pr. 31. december 2018.

Socialtilsyn Øst har også været på 75 uanmeldte tilsynsbesøg, hvor plejefamilien eller tilbuddet ikke har været hjemme – 72 på plejefamilieområdet og 3 på tilbudsområdet. Disse tilsynsbesøg er ikke medregnet i Tabel 6: Antal ny-godkendte tilbud fordelt på tilbudstype.

Derudover, har der været gennemført administrative tilsyn. Disse tilsyn vil ikke indeholde en aftale, da der ikke er tale om, at socialtilsynet har været på et fysisk besøg. Denne tilsynstype dækker blandt andet over:

- Økonomiske tilsyn
- Væsentlig ændring, hvor socialtilsynet har den fulde dokumentation for at kunne træffe afgørelsen
- Tilbud, der er blevet godkendt med påbud, hvor påbuddet er opfyldt
- Socialtilsynet har den nødvendige dokumentation for at kunne træffe en afgørelse
- Ny-godkendelser, der inden tilsynsbesøget trækker deres ansøgning tilbage
- Opfølgning på udstedte vilkår.

Henvendelser om bekymrende forhold – whistleblowordningen

Borgere, pårørende, ansatte og andre personer kan anonymt kontakte socialtilsynet med oplysninger om bekymrende forhold på sociale tilbud og i plejefamilier. Socialtilsynet modtager henvendelserne telefonisk og skriftligt via webformular.

Til formålet har socialtilsynet etableret en særlig "whistleblower"- telefon, som er åben for telefoniske henvendelser indenfor socialtilsynets åbningstider. Ligeledes er det muligt at benytte en skriftlig webformular via socialtilsynets hjemmeside.

Registrering og sagsbehandling

Socialtilsyn Øst registrerer alle nye henvendelser dagligt på hverdage. Der foretages en risikovurdering af indholdet i henvendelsen.

Alle henvendelser bliver registreret enkeltvist, uanset om der er flere anmeldere eller om det er den samme anmelder, som kontakter socialtilsynet flere gange.

⁷ Datatrækket vedrørende tilsynsbesøg, trækkes på aftaler, da det er aftalerne der er anmeldt eller uanmeldte og ikke tilsynet.

Antal henvendelser

Antallet af modtagne henvendelser om bekymrende forhold er steg med 7,4% fra 2017 til 2018.

TABEL 9: ANTAL HENVENDELSER

Henvendelser fordelt på tilbudstyper	Antal
Plejefamilier	17 (7%)
Børne- og ungetilbud	18 (8%)
Voksenteilbud	96 (39%)
Kombinerede børne-/unge og voksenteilbud	108 (44%)
Rusmiddeltilbud	0 (0%)
Ikke oplyst/udenfor kompetenceområde	7 (3%)
I alt	247

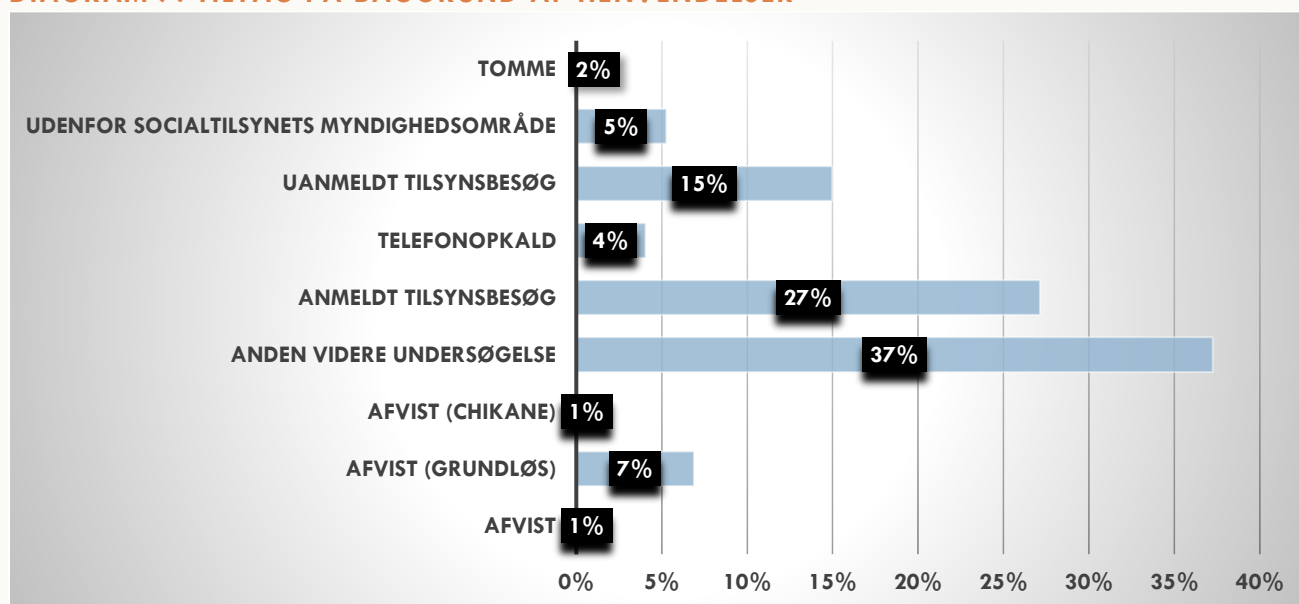
I forhold til antallet af modtagne whistleblows skal det tages i betragtning, at der i forhold til enkelte tilbud er modtaget flere whistleblows. Dette kan afspejle en særlig problematik i tilbuddet, eller at tilbuddet er meget stort og eventuelt opdelt i forskellige afdelinger. I enkelte tilfælde ses det at afspejle en særlig problematik i anmelders situation.

Samme billede tegner sig på plejefamilieområdet, hvor der også er enkelte familier, som tegner sig for flere henvendelser. Det forhold, at der modtages flere henvendelser omkring et bestemt tilbud eller en bestemt plejefamilie, er efter Socialtilsyn Østs erfaring ikke nødvendigvis udtryk for en dårlig kvalitet i tilbuddet, men kan omhandle henvendelser af chikanelignende karakter, typisk fra afskedigede medarbejdere i tilbuddet eller biologiske forældre i relation til plejefamilier.

Antallet af modtagne henvendelser om bekymrende forhold, har de sidste tre år ligget jævnt. Det vurderes, at borgerne og andre af tilbuddenes interessenter, har et godt kendskab til whistleblowerordningen. Ordningen har sin berettigelse, hvilket potentielle indberettere er blevet bevidste om.

På tilbudsområdet er den største ændring, at der ikke er modtaget nogle henvendelser vedrørende rusmiddeltilbud. Den største stigning 77% er på kombinerede børne-/unge- og voksenteilbud.

DIAGRAM 7: TILTAG PÅ BAGGRUND AF HENVENDELSER

I 2018 er der en stigning i lukningsårsagen Anden videre undersøgelse men et fald i Anmeldt tilsynsbesøg. Socialtilsyn Øst har ikke i 2018 modtaget nogle henvendelser om bekymrende forhold, der har haft

lukningsårsagen Afvist (utilstrækkelig information). De øvrige lukningsårsager er på niveau med lukningsårsagerne i 2017.

Henvendelsesmønstre

For at sikre anonymiteten vedrørende årsagerne til henvendelserne, er det alene de tre hyppigste årsager til henvendelserne, der beskrives med en kort tekst.

Ved registreringen af de modtagne whistleblows bliver der angivet en årsag til henvendelsen. Denne årsag vælges blandt de 16 valgmuligheder, der ligger i it-systemet bestående af 15 konkrete områder, som for eksempel økonomi, misbrug og omgangstone, ligesom der findes en "Andet"-kategori til at rumme de henvendelser, der falder udenfor de 15 konkrete årsager.

I fordelingen af de modtagne whistleblows på tilbudsområdet fremgår det, at en meget stor andel af de modtagne henvendelser vedrører årsagen "Ledelse – dårlig eller manglende", efterfulgt af henholdsvis årsagerne "Socialfaglige kompetencer – dårlige eller manglende" og "Andet".

I forhold til plejefamilieområdet er der flest modtagne whistleblows under årsagen "Andet" efterfulgt af årsagerne "Socialfaglige kompetencer – dårlige eller manglende", "Manglende inddragelse" og "Nedværdigende behandling" med det samme antal henvendelser.

"Andet" kategorien på tilbudsområdet bruges ofte til henvendelser, der kan indeholde elementer fra flere af de øvrige kategorier på én gang. Desuden omhandler flere henvendelser visitation og anden personrettet sagsbehandling, der ligger udenfor socialtilsynets kompetenceområde.

"Andet" kategorien på plejefamilieområdet kan ligeledes indeholde flere elementer på samme tid og heri indgår henvendelser om (problemer i) samarbejdet mellem den biologiske familie og plejefamilien og bekymring om plejefamiliens egnethed og varetagelse af børnenes tarv.

Lukningsårsag "Udenfor socialtilsynets kompetenceområde" dækker typisk over henvendelser, som ikke hører under socialtilsynets kompetenceområde da de handler om sagsbehandling af personlige forhold og ikke om generelt bekymrende forhold i de omtalte tilbud og plejefamilier. Ligeledes kan der være tale om konkret godkendte plejefamilier, der ikke henhører under socialtilsynets generelle tilsyn.

Henvendelser, der falder udenfor socialtilsynets kompetenceområde kan for eksempel også være oplysninger om forkert medicinhåndtering. I disse tilfælde kontaktes indberetter og henvises til Styrelsen for Patientsikkerhed (Hvis der er angivet kontaktoplysninger, så socialtilsynet har mulighed for dette).

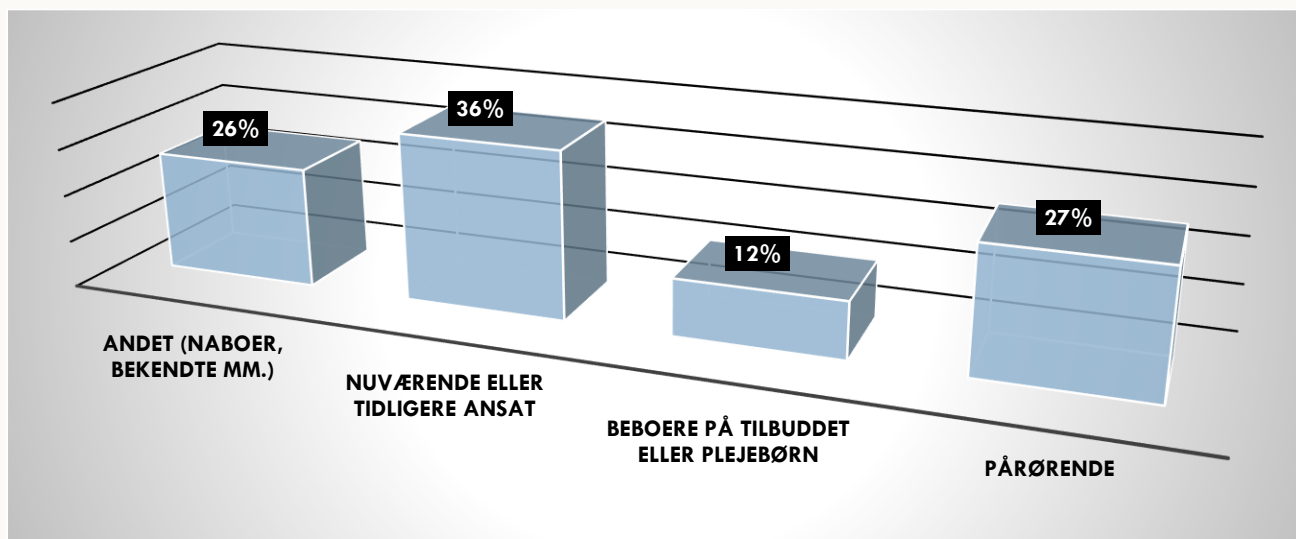
I forhold til, hvorfra whistleblows modtages, er der for tilbudsområdet primært tale om, at der modtages en del fra medarbejdere i tilbuddene - både nuværende og forhenværende, ligeledes fra pårørende til nuværende og tidligere borgere i tilbuddet, ligesom flere henvendelse er fra borgerne selv.

I forhold til plejefamilieområdet modtages hovedparten af henvendelserne fra pårørende til de anbragte børn, desuden fra naboer og bekendte - samt enkelte tilknyttede familieplejekonsulenter og enkelte sagsbehandlere fra det offentlige system.

I kommunikationen med myndighedspersoner har socialtilsynet tidligere gjort opmærksom på, at anonymitetskravet ikke omhandler henvendelser fra andre myndigheder. Dette med henvisning til, at de i denne ordning ikke er målrettet dem som myndighedspersoner, men at de i stedet er underlagt den skærpede underretningspligt i henhold til servicelovens § 153 qua deres profession. Flere af disse myndighedspersoner tilkendegiver, at de hellere vil bruge whistleblowerordningen, hvor de kan være anonyme, i stedet for at skulle lægge navn til en formel orientering.

I kommunikationen med myndighedspersoner gør socialtilsynet imidlertid opmærksom på, at anonymitetskravet ikke omhandler henvendelser fra andre myndigheder jævnfør kapitel 12 pkt. 324 i vejledning om socialtilsyn.

Socialtilsynet er samtidigt opmærksom på, at sagsbehandlere har samme ret til at henvende sig anonymt som andre borgere, når særlige forhold gør, at der ikke er tale om en formel orientering fra én myndighed til en anden.

DIAGRAM 8: ANMELDERPROFIL

Af **Diagram 8: Anmelderprofil** fremgår det, at tendensen i anmelderprofilen viser, at der ikke er større ændringer i forhold til 2017. Dette hænger godt sammen med, at socialtilsynet kontinuerligt informerer om ordningen ved tilsynsbesøgene.

Kendskab til whistleblowordningen

For at sikre, at både borgere, pårørende, ansatte og andre personer er bekendt med ordningen, har Socialtilsyn Øst i 2017 fortsat med følgende tiltag:

- Ordningen er beskrevet på Socialtilsyn Øst hjemmeside⁸ med oplyst kontaktinformationer
- Socialtilsyn Østs medarbejdere kan oplyse om ordningen, når de er på tilsynsbesøg (for eksempel gennem en opslagsseddel, som Socialtilsyn Øst opfordrer til at placere et synligt sted på tilbuddet).

Socialtilsyn Østs erfaringer om bekymrende henvendelser – whistleblowordningen

For Socialtilsyn Øst har det gennem 2018 været fortsat mærkbart, at der nu er et godt kendskabet til ordningen.

Det er fortsat erfaringen, at der kommer en del henvendelser til whistleblowordningen, der ikke hører ind under socialtilsynets kompetenceområde, primært vedrørende personrettede problematikker. Ikke alle disse henvendelser registreres, men der bruges ressourcer på at udrede relevansen af henvendelsen og/eller guide henvender til at benytte de rette kanaler.

Socialtilsynet vurderer, at der via ordningen er modtaget oplysninger, som har dannet grundlag for tilsynsmæssige konsekvenser. Oplysninger, som må antages ikke at ville være kommet socialtilsynet i hænde, såfremt der ikke havde været en whistleblowordning.

I forhold til de oplysninger Socialtilsyn Øst har modtaget gennem ordningen, har disse i flere tilfælde i 2018 været mere ligetil at undersøge end i de foregående år. Udfordringen, der indtil lovændringen 1. januar 2017 lå i den dobbelte tavsheds klausul, gjorde tidligere, at socialtilsynet ikke kunne forholde tilbuddet eller plejefamilien de modtagne oplysninger. Særligt i forhold til henvendelser, der vedrørte bløde områder som for eksempel nedværdigende behandling, omgangstone med videre, som er vanskeligt objektivt at konstatere ved et tilsynsbesøg, oplevedes udfordringen større end ved forhold, der vedrørte mere hårde områder som for eksempel fysiske rammer og økonomi.

Da det nu er indført, at indberetter kan vælge at fravige anonymitetskravet helt eller delvist (jævnfør ny lovgivning på området - 1. januar 2017), vurderes det til i høj grad at optimere kvaliteten af

⁸ [Socialtilsyn Øst](#)

risikovurderingen og de eventuelle tilsynsmæssige konsekvenser på baggrund af henvendelsen – idet socialtilsynet kan præsentere denne åbent for det berørte tilbud eller plejefamilie.

I de tilfælde hvor indberetter har anført kontaktoplysninger, men stadig ønsker anonymitet, har praksis - ud fra en konkret vurdering - været, at kontakte vedkommende for supplerende oplysninger til at understøtte henvendelsen. Således har tilsynskonsulenten fået grundlag for efterfølgende – i kontakten med tilbuddet eller plejefamilien - at spørge ind til og bedre at kunne belyse indikatorer under de relevante temaer i kvalitetsmodellen.

Skærpet tilsyn

Et skærpet tilsyn, jævnfør bekendtgørelse om socialtilsyn § 7, er et tilsyn, hvor der er ekstra fokus på det enkelte tilbud eller plejefamilie, som er afstedkommet efter, at et driftsorienteret tilsyn eller re-godkendelse har været gennemført. Det skærpede tilsyn kan være anvendt, hvis der har været bekymringer i forhold til tilbuddets kvalitet, som der skal rettes op på. Ved et skærpet tilsyn pålægges tilbuddet eller plejefamilien et eller flere påbud, som skal efterleves.

At være underlagt skærpet tilsyn er en afgørelse, der træffes for tre måneder ad gangen jævnfør lovbe- kendtgørelse om socialtilsyn § 8, og som kan forlænges én gang for en ny tre måneders periode. For hver tre måneders periode et tilbud er underlagt skærpet tilsyn, skal tilbuddet betale en ekstra takst svarende til en fjerdedel af den almindelige tilsynstakst, jævnfør bekendtgørelse om socialtilsyn § 19.

Hvis et skærpet tilsyn forlænges yderligere tre måneder, tæller det som et nyt skærpet tilsyn.

En afgørelse om skærpet tilsyn vil altid indeholde påbud. I en afgørelse kan det godt udstedes flere påbud.

I 2018 er der alene truffet afgørelse om skærpet tilsyn i en sag på tilbudsområdet. I sagen er der givet tre påbud, som alle vedrører temaet *Organisation og Ledelse*. I 2017 blev der ikke truffet afgørelse om skærpet tilsyn på plejefamilieområdet.

Antal iværksatte påbud og påbuddenes karakter

Der kan iværksættes påbud, når der ved et driftsorienteret tilsyn eller re-godkendelse er konstateret forhold, som påkræver handling fra tilbuddets eller plejefamiliens side, hvis socialtilsynet fortsat skal kunne godkende tilbuddet.

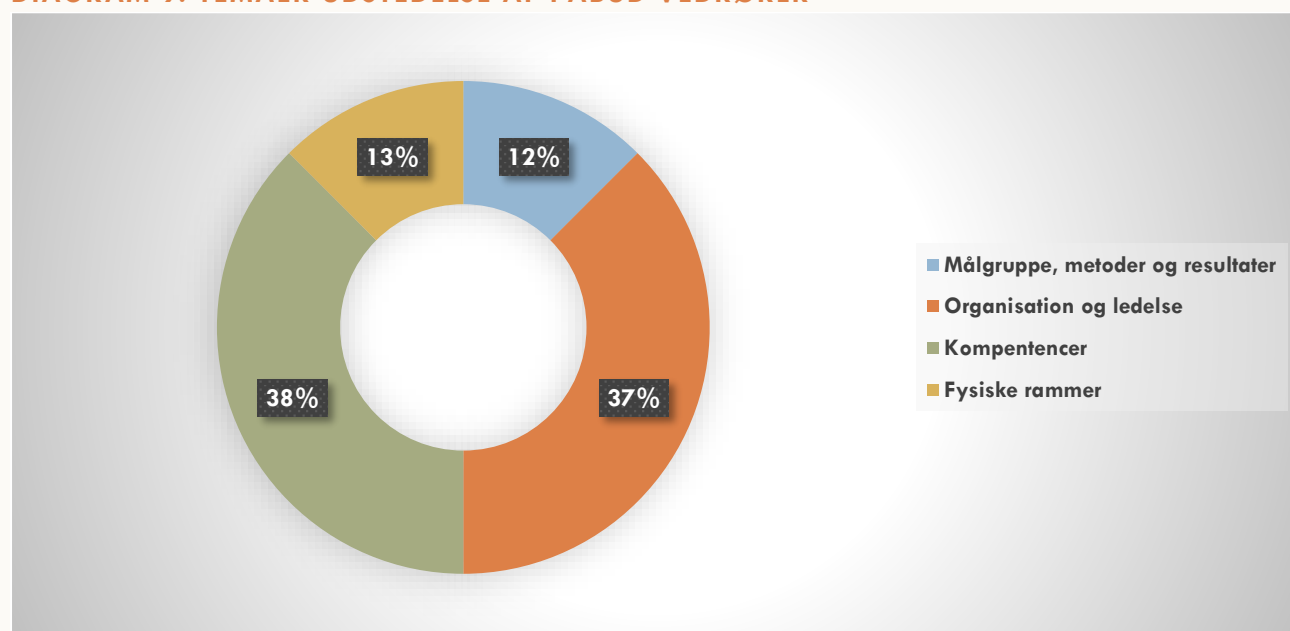
Påbuddene beskriver de forhold, som tilbuddet eller plejefamilien skal rette op på, som forudsætning for fortsat at kunne være godkendt, og socialtilsynet skal anføre en frist for opfyldelse af påbuddet.

Antal iværksatte påbud opgøres fordelt på tilbudstype, og med angivelse af under hvilket af de syv temaer i kvalitetsmodellen, begrundelse for iværksættelse af påbud er formuleret.

TABEL 10: ANTAL AFGØRELSE OM UDSTEDTE PÅBUD FORDELT PÅ TILBUDSTYPE

Traditionelle tilbudstyper	Antal afgørelser	Antal påbud
Plejefamilier	4	4
Børne- og unge tilbud	0	0
Voksenteilbud	1	1
Kombinerede børne-/unge og voksenteilbud	1	3
I alt	6	8

Antallet af afgørelser om påbud udstedt af Socialtilsyn Øst i 2018 er faldet med to i forhold til 2017. Der er dog en stigning på plejefamilieområdet. Sammenlignet med 2017 er de største ændringer, at der ikke er iværksatte påbud på børne- og ungeområdet i 2018 og at der er iværksatte påbud på voksenområdet. En afgørelse om påbud kan indeholde flere påbud, hvorfor antallet af udstedte påbud er større end antal tilbud og plejefamilier, der har fået påbud.

DIAGRAM 9: TEMAER UDSTEDELSE AF PÅBUD VEDRØRER

Antallet af påbud er faldet med to i forhold til 2017. De hyppigste tema er *Kompetencer* og *Organisation og ledelse*. I 2017, var det hyppigste tema *Sundhed og trivsel*.

Vilkår

Vilkår er en sanktionsmulighed. Socialtilsynet træffer efter ansøgning, afgørelse om godkendelse som generelt egnet tilbud eller plejefamilie. Hvis tilbuddet eller plejefamilien ikke opfylder betingelserne for godkendelse, kan socialtilsynet i forbindelse med godkendelsen fastsætte vilkår jævnfør lovbekendtgørelse om socialtilsyn § 5, stk. 5. I henhold til lovgivningen skal socialtilsynet knytte frister til et vilkår.

Godkendelse med vilkår kan være særligt relevant for nye tilbud, som ikke har en eksisterende godkendelse. Vilkårene samt fristen for vilkårenes opfyldelse fremgår altid af afgørelsen.

Det vil også være relevant i forhold til væsentlige ændringer, hvor der kan knyttes vilkår til godkendelsen.

I 2018 er der truffet to afgørelse om godkendelse med vilkår. I hver af afgørelserne er der kun et vilkår. Begge afgørelser vedrører ny-godkendelser og er på tilbudsområdet. Temaet i de to afgørelser er *Fysiske rammer*. I 2017 var der truffet fem afgørelse om godkendelse med vilkår. En på plejefamilieområdet og fire på tilbudsområdet. Temaerne på tilbudsområdet var i 2017 *Organisation og ledelse* og *Fysiske rammer*.

En afgørelse om vilkår kan godt indeholde flere vilkår og flere temaer. I de afgørelser om vilkår, hvor der er givet flere vilkår, er det ikke ualmindeligt, at vilkårene har forskellige opfyldelsesfrister.

Væsentlige ændringer

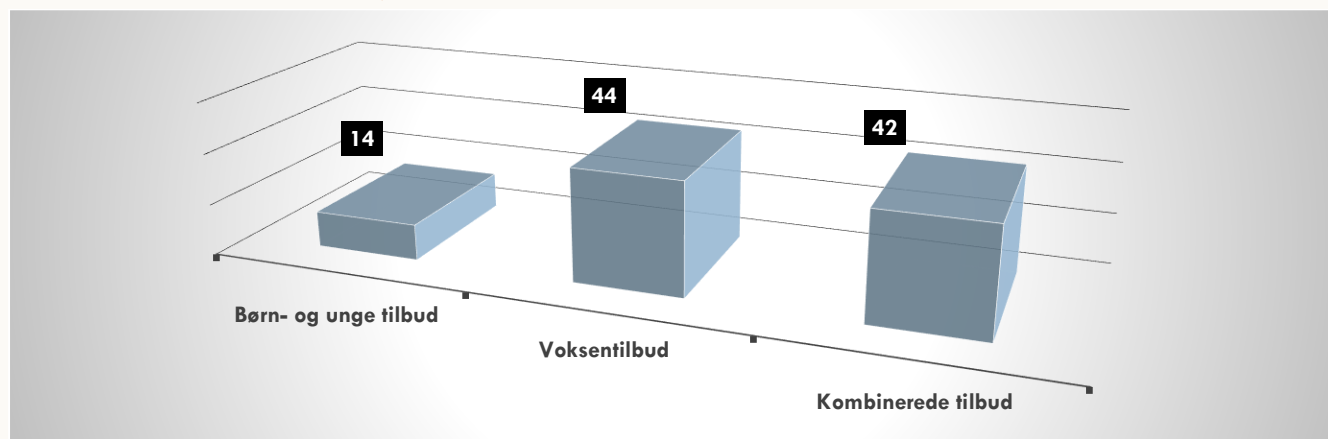
Tilbuddene har oplysningspligt, og skal af egen drift give socialtilsynene oplysninger om væsentlige ændringer i forhold til godkendelsesgrundlaget, jævnfør lovbekendtgørelse om socialtilsyn § 12, stk. 2.

Socialtilsynene fastsætter en særlig takst for godkendelse af væsentlige ændringer i allerede eksisterende tilbud jævnfør lovbekendtgørelse om socialtilsyn § 18, stk. 3 og bekendtgørelse om socialtilsyn § 23, stk. 3.

En væsentlig ændring kan blandt andet vedrøre:

- Juridisk grundlag
- Antal pladser
- Målgruppe
- Fysiske rammer.

DIAGRAM 10: ANTAL ANSØGNINGER OM VÆSENTLIGE ÆNDRINGER – TILBUD

Antallet af modtagne ansøgninger om væsentlige ændringer er på niveau med 2017.

Der er seks ansøgninger om væsentlige ændringer, der har resulteret i godkendelse med vilkår.

På plejefamilieområdet gælder oplysningspligten også, men her, er der tale om ændring af godkendelsen og ikke en væsentlig ændring. Der er på plejefamilieområdet modtaget 200 ansøgninger om ændring af godkendelsen, hvilket er på niveau med 2017.

Ansøgningerne på plejefamilieområdet vedrører hovedsageligt fysiske rammer og antal pladser. På tilbudsområdet vedrører ansøgningerne primært målgrupper og antal pladser.

Klager

Tilbud og plejefamilier har, hvis de ikke er enige i en afgørelse truffet af socialtilsynet, mulighed for at klage over afgørelsen til Ankestyrelsen, jævnfør lovbekendtgørelse om socialtilsyn § 19. Klagen skal indgives til socialtilsynet, der vil genvurdere sagen. Hvis afgørelsen fastholdes, sender socialtilsynet klagen og sagens øvrige materiale til Ankestyrelsen til deres behandling. Klagen skal indgives til socialtilsynet senest fire uger efter, at tilbuddet har modtaget afgørelsen. Socialtilsyn Øst har i alt modtaget seks klager i 2018, fordelt med fem klager på tilbudsområdet, én på plejefamilieområdet.

TABEL 13: OVERSIGT OVER MODTAGNE KLAGER PÅ TILBUDSOMRÅDET – OVERSENDT TIL ANKESTYRELSEN I 2018

Klagens indhold	Antal	Ankestyrelsens afgørelse
Takst ved væsentlig ændring	3	To afgørelser blev ophævet og én afventer fortsat Ankestyrelsens afgørelse.
Takst i forbindelse med ny-godkendelsesproces	1	Afventer fortsat Ankestyrelsens afgørelse.
Fastsættelse af pladser i forhold til opkrævning af tillægstakst	1	Ankestyrelsen stadfæstede afgørelsen, dog med bemærkning om, at der ikke kan opkræves takst med tilbagevirkende kraft.
I alt	5	

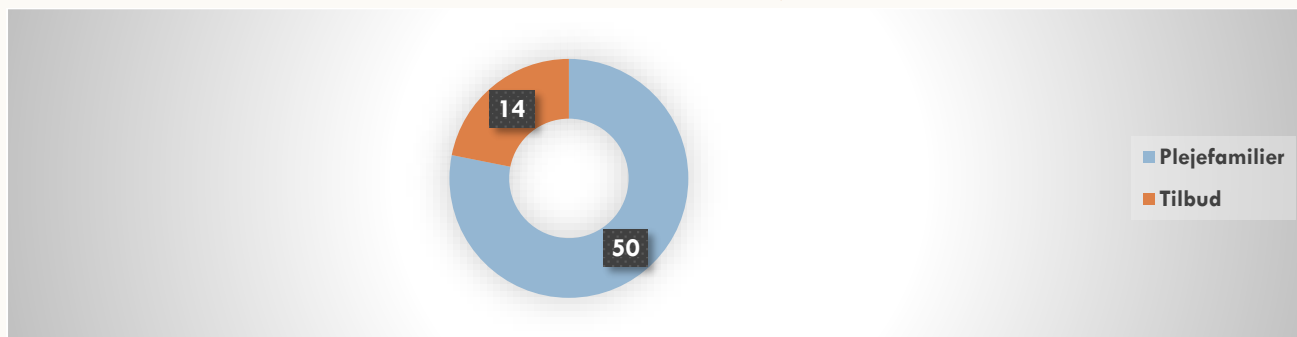
TABEL 14: OVERSIGT OVER MODTAGNE KLAGER PÅ PLEJEFAMILIEOMRÅDET

Klagens indhold	Antal	Ankestyrelsens afgørelse
Afslag på ansøgning om væsentlig ændring.	1	Ankestyrelsen stadfæstede afgørelsen.
I alt	1	

Sagsbehandlingstid

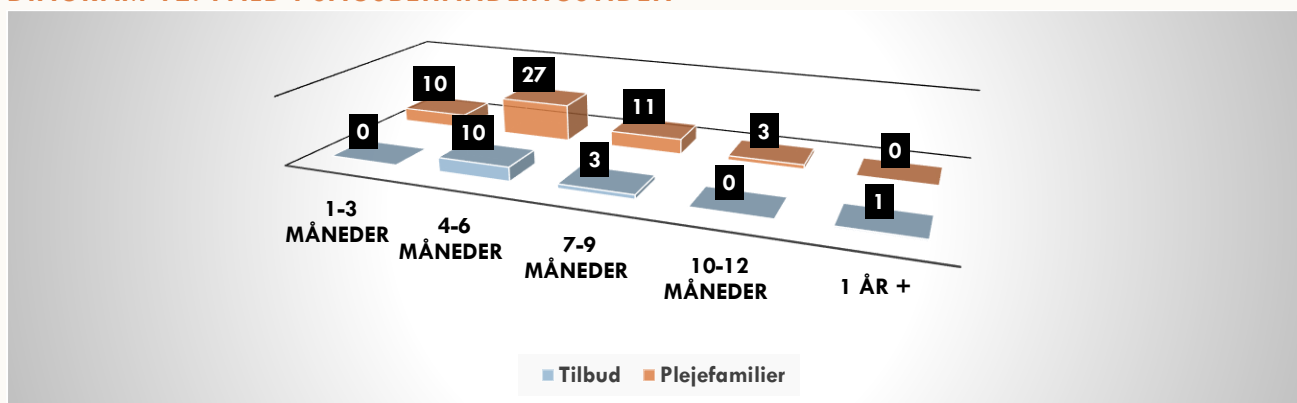
Sagsbehandlingstid defineres som tidsperioden fra en ansøgning om ny-godkendelse modtages, til den er afgjort efter endt høringsperiode. Det er gennemførelstidspunktet, som er afgørende for, hvilket år den registres under. Eksempel: En ansøgning modtaget i december 2017 og færdigbehandlet i januar 2018 vil fremgå af socialtilsynets årsrapport 2018.

DIAGRAM 11: ANTALLET AF FÆRDIGBEHANDLEDE ANSØGNINGER

Antallet af ny-ansøgninger på plejefamilieområdet, der er færdigbehandlet i 2018, er faldet med 23% og på tilbudsområdet er der en stigning på 27,3%. Samlet er der, sammenlignet med 2017, et fald på 15,8%.

DIAGRAM 12: FALD I SAGSBEHANDLINGSTIDEN

Ovenstående diagrammer er kun ny-ansøgninger, der enten er blevet godkendt eller ikke godkendt.

Som det fremgår af **Diagram 12: fald i sagsbehandlingstiden**, er en sagsbehandlingstid på 4-6 måneder det mest almindelige for både plejefamilieansøgninger og tilbudsansøgning. Den største ændring på tilbudsområdet er, sammenlignet med 2017, at sagsbehandlingstiden er faldet fra 7-9 måneder til 4-6 måneder, som det mest almindelige. Årsagen til den reducerede sagstid kan være en intern omorganisering i socialtilsynet. Omorganiseringen havde netop til hensigt at reducere sagstid, herunder en stringent ny-godkendelsesproces. Det samlede antallet af ansøgninger, der har taget mere end et år at behandle, er faldet med 75%. På plejefamilieområdet, er den største ændring, at der ikke har været en sagsbehandlingstid på mere end et år. At sagsbehandlingstiden på plejefamilieområdet i 2018 ikke har taget mere end et år, kan hænge sammen med, at der er et fald i antal ny-ansøgninger, men også et vedvarende internt fokus på optimering af arbejdsgange.

En ny-godkendelse er en relativ omfattende proces, idet tilbud og plejefamilier skal vurderes efter alle temaer i kvalitetsmodellen. Der er flere forhold, der betyder relativ lang sagsbehandlingstid. For tilbuddene er det ofte forhold vedrørende økonomi, vedtægter og bestyrelse, der tager lang tid at afklare. En anden væsentlig grund til, at sagsbehandlingen kan tage lang tid, er, at langt fra alle ansøgere fremsender det materiale, socialtilsynet anmoder om ved ansøgningstidspunktet, og at der ofte går lang tid med at fremskaffe de nødvendige dokumenter for eksempel oplysninger om tilbuddets eller plejefamiliens økonomi.

Socialtilsyn Øst har endvidere oplevet, at sagsbehandlingstiden kan være lang på grund af ændringer i plejefamiliernes liv, som de først oplyser om ved tilsynsbesøget. Livsændringerne kan blandt andet omfatte køb af nyt hus, at plejefamilien står over for en større renovering af deres bolig, at plejemor er eller forventer at blive gravid og lignende. I disse tilfælde drøftes det med plejefamilierne om deres nuværende livssituation har den stabilitet, der skal være til stede for at sikre et plejebarn den bedste hjælp og støtte. Der er ligeledes tilfælde, hvor behandlingen af ny-ansøgningen afventer, at plejefamilierne får bragt forskellige forhold i orden, inden den videre proces i godkendelsen kan fortsætte. Det er ofte forhold, som det alene er plejefamilien, der kan påvirke. En ny-ansøgning kan ikke sættes i bero. Det betyder, at der vil være tilbudsansøgninger, der har en meget lang sagsbehandlingstid, som skyldes årsager, der ligger udenfor Socialtilsyn Østs rækkevidde.

Socialtilsyn Øst anvender en del ressourcer i forhold til plejefamilier og tilbud, der vælger at trække deres ansøgning tilbage. Det er meget forskelligt, hvornår i godkendelsesprocessen ansøgningerne bliver trukket tilbage.

I 2018 var der 52 plejefamilier og 9 tilbud, der trak deres ansøgning tilbage.

DIAGRAM 13: FÆRRE TRÆKKER DERES ANSØGNING TILBAGE

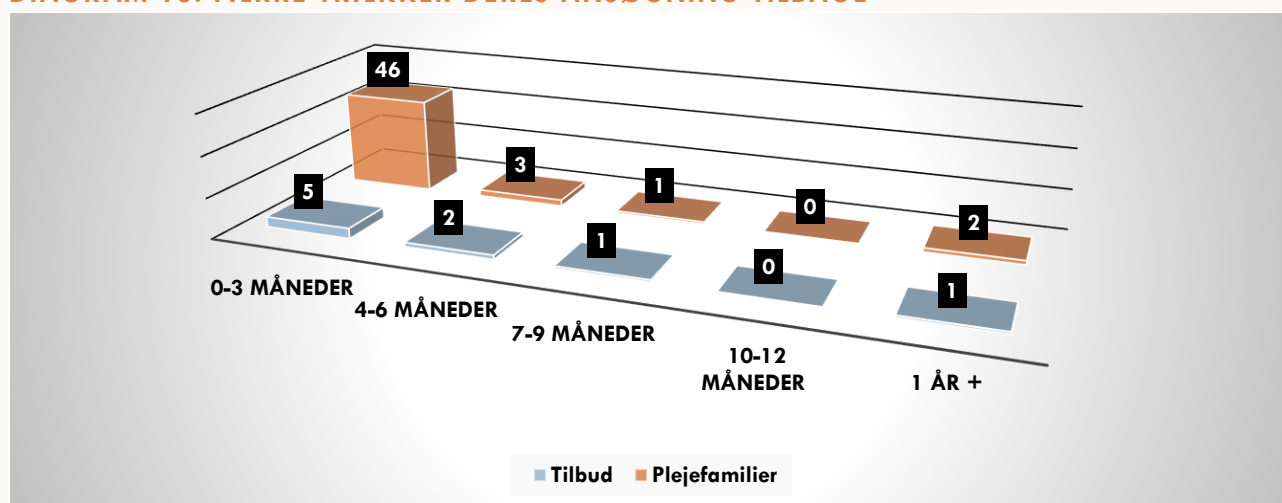

Diagram 13: Færre trækker deres ansøgning tilbage viser, at antallet af ansøgere der trækker deres ansøgning tilbage sent i godkendelsesprocessen, er faldet på både tilbuds- og plejefamilieområdet. At der er et fald i ansøgere, der trækker deres ansøgning tilbage sent i godkendelsesprocessen, kan hænge sammen med, at Socialtilsyn Øst hele tiden har fokus på at vejlede ansøgerne at trække deres ansøgning tilbage, hvis de ikke er helt klar til at ansøge.

Aktindsigt

Socialtilsyn Øst har i 2018 behandlet 58 anmodninger om aktindsigt.

TABEL 15: MODTAGNE ANMODNINGER

Anmoderprofil	Lovgrundlag	Antal
Part(er) eller partsrepræsentant (advokat)	Forvaltningslovens ⁹ §§ 9-18	8
Pressen	Offentlighedslovens ¹⁰ §§ 7-14	27
Pårørende, kommuner, interesseorganisationer og andre	Offentlighedslovens §§ 7-14	21
Kommune	Forvaltningslovens § 28	2
I alt		58

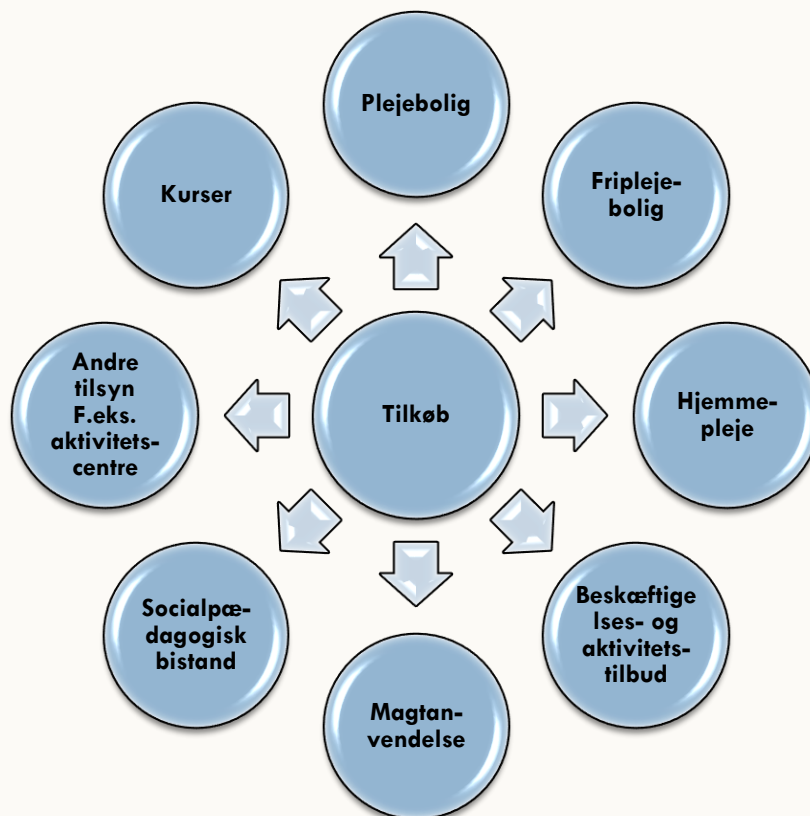
⁹ LBK nr. 433 af 22/04/2014

¹⁰ Lov nr. 606 af 12/06/2013

Ovenstående **Tabel 15: Modtagne anmodninger** viser, at det hyppigst er pressen der har anmoder om aktindsigt i 2018, hvilket også gjorde sig gældende i 2017. Antallet af anmodninger om aktindsigt er steget med 29% sammenlignet med 2017. Hertil kan tilføjes, at flere af aktindsigtsanmodningerne omfatter et stort antal dokumenter.

Tilkøb

Socialtilsyn Øst har valgt at tilbyde kommuner muligheden for at tilkøbe nogle af de tilsyn, som ikke er skrevet ind i lov om socialtilsyn. Derudover, udbyder Socialtilsyn Øst formidlingsopgaver, undervisning med mere.

Tilsynstyper:

- Tilsyn med plejeboliger på ældreområdet
- Tilsyn med friplejeboliger
- Tilsyn med fritvalgsområdet – hjemmesygepleje og hjemmepleje
- Tilsyn med beskyttet beskæftigelses- og aktivitetstilbud, som ikke er en del af et andet tilbud og derfor underlagt tilsynsreformen (servicelovens §§ 103 og 104)
- Behandling, vurdering, opfølgning og vejledning af indberettet magtanvendelse fra områder, der ligger udenfor tilsynsreformen.

Socialtilsyn Øst bestræber sig på ikke kun at kontrollere, men også at være i en god dialog med enheder og repræsentanter for de rekvirerende kommuner. Målet er, at tilsynsrapporter ikke alene giver billeder af hvad der fungerer godt og dårligt, men også kan anvendes som inspiration til ny lokal faglig udvikling.

Tilkøbsfunktionen har i 2018 udbudt tilsyn med afsæt i servicelovens §§ 148a, 151, 151a og 151 c, og nogle mere atypiske tilsyn, som ikke er omfattet af disse paragraffer.

TABEL 16: OVERSIGT OVER TILSYNSTYPER FORDELT PÅ KOMMUNER OG ANTAL TILSYN

Tilsynstype	Antal kommuner	Antal tilsyn
Plejecentre, servicelovens § 151	4	26
Fritvalgsområdet og det øvrige ældreområde, servicelovens § 151c	2	7
Friplejeboliger, servicelovens § 151a	3	4
Aktivitets- og beskæftigelsestilbud, servicelovens § 148a	3	6
Aktivitetstilbud i ældreområdet, servicelovens §§ 84 og 86	1	2
Aktivitets- og beskæftigelsestilbud, servicelovens § 148a Rådgivning godkendelsesprocesser	2	2

Andre tilsyn eller vurderingsopgaver

Socialtilsyn Øst har i 2018 ført tilsyn med de 5 julemærkehjem, drevet af julemærkefonden, der har beliggenhed i hele Danmark.

Formidling, undervisning med mere

Socialtilsyn Øst udbyder egne temadage og kurser som tilkøbsydelse, men løser også formidlingsopgaver på opfordring. Det handler om juridiske og fagspecifikke temaer og kurser, der vurderes at have interesse og relevans for kommuner, tilbud, plejefamilier og relevante organisationer. Eksempler på aktiviteterne i 2018:

- En række juridiske/pædagogiske kurser om magtanvendelse på børne- og voksenområdet
- Der har været holdt kursus for plejefamilier om deres roller og ageren i forhold til sociale medier
- Der har været holdt en temadag om resultatdokumentation for sociale tilbud, i samarbejde med Socialstyrelsen
- Grundkurser for konkret og generelt godkendte plejefamilier.
- Der har på plejefamilieområdet været afholdt en temadag om pædagogiske metoder.

Hvad er tankerne om 2019

Socialtilsyn Øst har fra 2019 valgt at trække sig fra opgaver med tilsynsopgaver og opfølgning på magtanvendelser i ældreområdet samt tilsyn ved friplejeboliger.

Socialtilsyn Øst ønsker at have det primære fokus på det socialfaglige område.

Dette betyder, at man fra 2019 som udgangspunkt kun vil udbyde tilsyn og understøttelse af godkendelsesprocesser ved aktivitets- og beskæftigelsestilbud.

Samarbejde om tilsyn ved julemærkehjemmene er aftalt videreført.

Erfaringer, særlige fokus punkter eller lignende

Socialtilsyn Øst har siden 2014 oparbejdet et godt samarbejde med flere kommuner. Socialtilsynet agerer ikke som myndighed, men rådgiver enheder, kommuner i forhold til behov for faglige udviklinger med mere. Socialtilsyn Østs tilsynsaktivitet drøftes hvert år med kunderne (købere af tilsyn), og koncepterne udvikles årligt i forhold til de faglige udfordringer socialtilsynet erfarer og kundernes ønsker.

Samspillet med den øvrige aktivitet i Socialtilsyn Øst (blandt andet kvalitetsmodellen) opleves befordrende for den faglige udvikling og systematikken i tilkøbsfunktionen.

2. KVALITET I TILBUDDENE

Det er en betingelse for godkendelse af sociale tilbud, at tilbuddet ud fra en samlet vurdering har den fornødne kvalitet jævnfør lovbekendtgørelse om socialtilsyn § 6. Kvalitetsvurderingerne foretages ud fra kvalitetsmodellen, som fremgår af bilag 1 og 2 til bekendtgørelsen om socialtilsyn¹¹.

DIAGRAM 14: VED GENNEMFØRELSE AF TILSYN BEDØMMES INDIKATORERNE EFTER FØLGENDE SKALA

5	I meget høj grad opfyldt
4	I høj grad opfyldt
3	I middel grad opfyldt
2	I lav grad opfyldt
1	I meget lav grad opfyldt

Socialtilsynets årsrapport skal indeholde kvantitative opgørelser om godkendelser, tilbagekaldte godkendelser og lignende, jævnfør bekendtgørelse om socialtilsyn § 18. Udover de kvantitative opgørelser, skal socialtilsynets årsrapport også indeholde generelle og kvalitative overvejelser om kvaliteten i tilbuddene, jævnfør bekendtgørelse om socialtilsyn § 18, stk. 3. Indholdet i socialtilsynets årsrapport kan endvidere rumme socialtilsynets overvejelser om udvalgte fokuspunkter, jævnfør bekendtgørelse om socialtilsyn § 18, stk. 4.

Scorerne er et udtryk for en bedømmelse af om tilbuddet lever op til de enkelte indikatorer. Det betyder for eksempel, at et tilbud der opnår fem i bedømmelse stadig kan have udviklingspunkter at arbejde med.

Fokuspunkter til belysning af kvaliteten

De fem socialtilsyn i Danmark, har for 2018 valgt at belyse emnet plejefamiliernes udvikling for perioden 2015-2018.

Belysningen af de syv temaer (økonomi er ikke et tema i kvalitetsmodellen, men stadig et tema i socialtilsynenes myndighedsvurdering), herunder:

- Hvad har socialtilsynene set af kvalitet på de syv temaer og hvad har det ført til af tiltag
- Gennemsnitsscore på alle temaer
- Udviklingspunkter
- Kvalitativ gennemgang af kvaliteten baseret på tilsynskonsulenternes erfaringer.

Socialtilsyn Øst har endvidere også valgt at belyse magtanvendelser.

Metode til undersøgelse af tilbuddenes kvalitet

Socialtilsyn Øst har valgt at belyse kvaliteten med datatræk i Tilsyn.dk¹². Dette gør sig også gældende for belysningen af plejefamiliernes udvikling for perioden 2015-2018.

2018 er sidste år med de nuværende belastningsgrader, hvorfor det for socialtilsynene giver god mening, at belyses belastningsgrader under kapitlet om plejefamiliernes udvikling. De nuværende belastningsgrader på plejefamilieområdet, vil blive erstattet af nye plejefamilietyper. De nye plejefamilietyper, skal træde i kraft den 1. juli 2019 og socialtilsynene har efterfølgende et år til at kategorisere plejefamilierne efter de nye typer.

I belysningen af plejefamiliernes udvikling vil det ikke være alle emner, der belyses for perioden 2015-2018, da der er tekniske begrænsninger i Tilsyn.dk i forhold til at trække på historiske data.

¹¹ BEK nr. 1251 af 13/11/2017

¹² Socialtilsynets sagsstyringssystem

I forhold til belysning af magtanvendelser, er der taget udgangspunkt i alle modtagne magtanvendelsesindberetninger fra tilbud i perioden 2017 - 2018. Magtanvendelsesindberetningerne registreres i Socialtilsyn Øst manuelt, hvorfor der kan være en mindre unøjagtighed i forhold til indberetningernes indhold.

I belysningen tages der også udgangspunkt i *kriterium 6 Tilbuddet forebygger magtanvendelser*, der ligger under temaet *Sundhed og Trivsel*. Kriterium 6 indeholder følgende indikatorer:

Indikatorerne 6.a Tilbuddets pædagogiske indsats understøtter, at magtanvendelser så vidt muligt undgås

6.b Tilbuddet kan håndtere eventuelle magtanvendelser ved at dokumentere og følge op på disse med henblik på løbende læring og forbedring af indsatsen.

I belysningen er det foretaget nogle fravalg, da det ikke er alle data, der fremgår af indberetningskemaerne, der er lige relevante i forhold til, om magtanvendelsen kan have tilsynsmæssige konsekvenser.

Det er alle magtanvendelsesindberetninger der danner basis for analysen, og vil den så vidt muligt belyse den faglige kvalitet vedrørende tilbuddenes håndtering af magtanvendelser, med særlig fokus på indikatorerne 6.a og 6.b suppleret med faglige uddybninger af tilsynskonsulenterne i Socialtilsyn Øst.

Den faglige kvalitet

Den faglige kvalitet skal her forstås som en kvalitetsopfattelse, der er fastlagt af lovgivningen og kvalitetsmodellen, som er baseret på standarder og indikatorer for kvalitet i de sociale tilbud og plejefamilierne. Vurderingen af et socialt tilbuds eller en plejefamilies samlede kvalitet sker ud fra en samlet faglig vurdering inden for rammerne af temaerne, under hensyn til tilbuddets karakter og målgruppe. Hvis socialtilsynet vurderer, at det vil være relevant for kvalitetsvurderingen, kan de inden for rammerne af temaerne i kvalitetsmodellen, vælge at inddrage andre forhold.

Generel kvalitet

Den generelle kvalitet på plejefamilie- og tilbudsområdet, belyses ud fra de scorer og bedømmelser, der er givet inden for hvert af de syv temaer i kvalitetsmodellen. I datagrundlaget indgår ny-godkendte plejefamilier og tilbud ikke, da disse tilsynstyper ikke skal have scorer, men får en bedømmelse på indikatorniveau – *Forventes at kunne opfylde indikatoren* eller *Forventes ikke at kunne opfylde indikatoren*. Disse bedømmelser understøttes af en prosatekst, udarbejdet på baggrund af tilsynsbesøget, det indkomne materiale med mere.

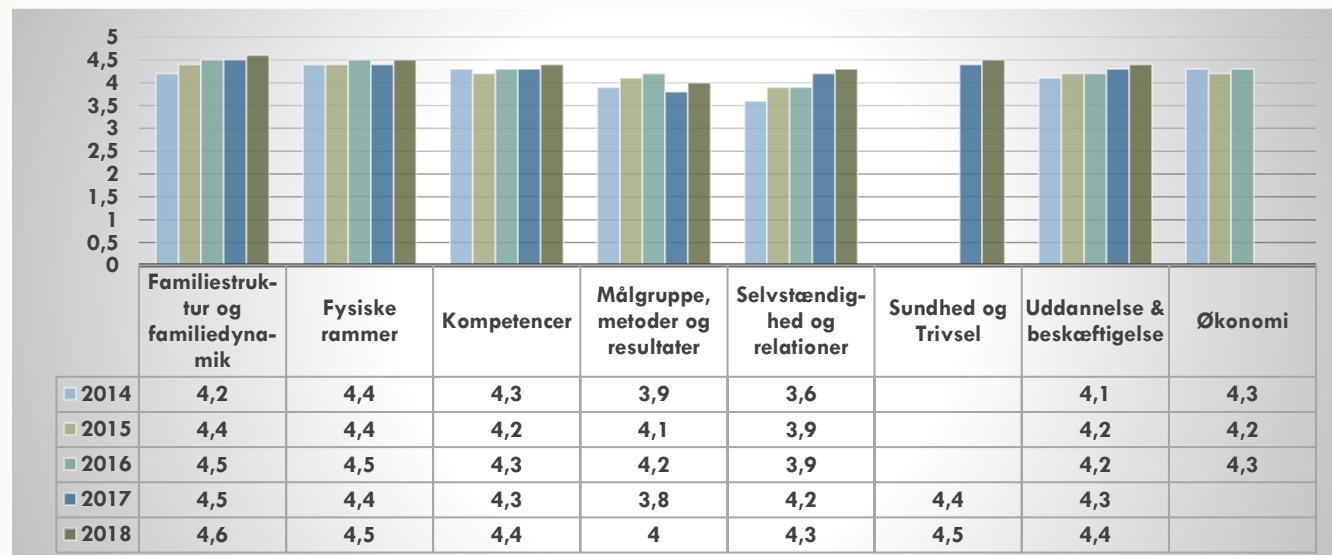

Temaet *Sundhed og trivsel* fremgår i nedenstående diagrammer, alene for 2017 og 2018, da temaet først er blevet en del af kvalitetsmodellen i 2017. Temaet *Økonomi* er fra 2017 ikke længere en del af kvalitetsmodellen, hvorfor der ingen scorer er på dette tema fra 2017.

Plejefamilier

Socialtilsyn Øst har gennemført tilsyn med 1.125 plejefamilier.

DIAGRAM 15: UDVIKLING I DEN GENNEMSITLIGE SCORE

*I ovenstående diagram fremgår kun score på de plejefamilier der fortsat er godkendt pr. 31. december 2018

Det fremgår af **Diagram 15: Udvikling i den gennemsnitlige score**, at scorerne ligger stabilt fra 2014 til 2018. Scorerne stiger lidt i alle temaer i 2018 sammenlignet 2017. Den største ændring ligger i temaet *Målgruppe, metoder og resultater*. Dette vurderer Socialtilsyn Øst som en positiv udvikling, som er et resultat af socialtilsynets virke, herunder dialog, anbefalinger og udviklingspunkter med mere. At scorerne stiger en lille smule, er et udtryk for, at kvaliteten generelt er stabil.

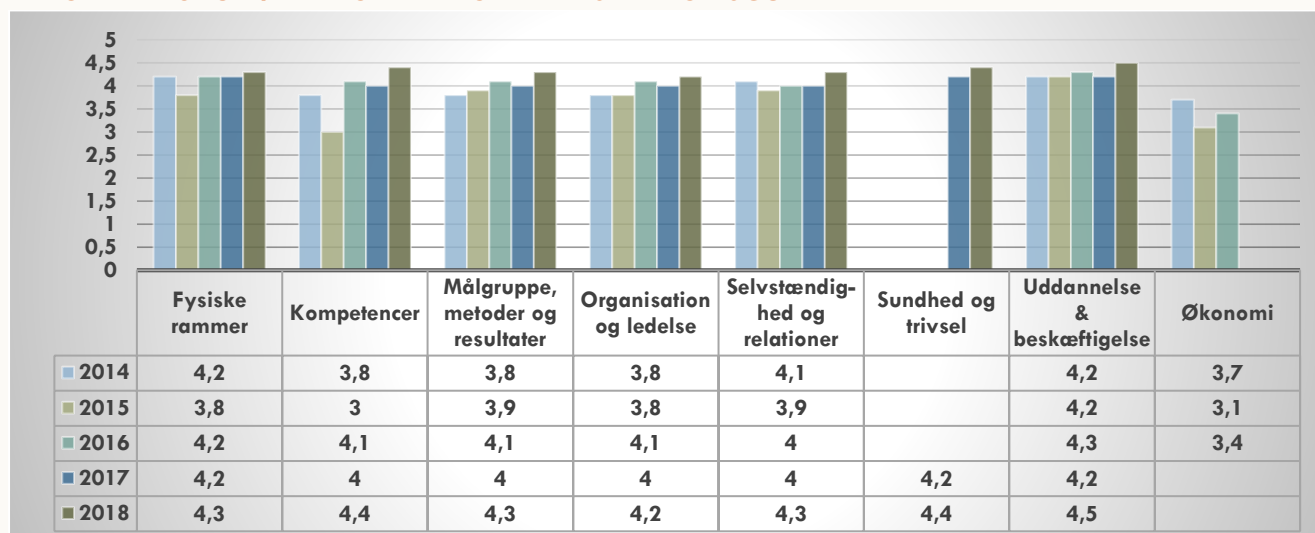
Der er flere årsager til, at scorerne er næsten uændret. I forhold til temaet *Uddannelse og beskæftigelse* kan blandt andet nævnes, at de plejefamilier, der har aflastningspladser eller meget små børn sjældent vil opnå en særligt høj score, da denne målgruppe falder uden for temaet *Uddannelse og beskæftigelse*, men skal alligevel opnå en score for at tilsynsrapporten kan dannes. Derudover, vil plejefamiliernes fysiske rammer mere eller mindre være status quo, da der løbende vedligeholdes på de fysiske rammer og plejefamilierne ikke flytter hverken hvert eller hvert andet år. Der hvor de lave score kan forekomme vedrørende de fysiske rammer, er når der kommer et nyt plejebarn i familien, der har behov for andre fysiske rammer end det tidligere plejebarn for eksempel på grund af fysisk eller psykisk handicap.

Socialtilsyn Øst vurderer, at der er en generelt høj kvalitet i plejefamilierne. Denne kvalitet har socialtilsynet erfaret, at plejefamilierne kontinuerligt arbejder med, både for at fastholde kvaliteten, men også for at højne den. Socialtilsyn Øst kan se en større søgning på de af socialtilsynet udbudte kurser, derudover, oplyser plejefamilierne, at de i større grad end tidligere, er opsøgende på kompetenceudvikling og supervision. Det er dog et punkt, der fortsat skal arbejdes med og ud fra plejefamiliernes udsagn, kan kommunerne blive bedre til at udbyde relevante kurser.

Børne- og unge tilbud

Socialtilsyn Øst har gennemført tilsyn med 59 tilbud på børne- og unge området.

DIAGRAM 16: UDVIKLING I DEN GENNEMSITLIGE SCORE

* I ovenstående diagram fremgår kun score på de børn og unge tilbud, der fortsat er godkendt pr. 31. december 2018

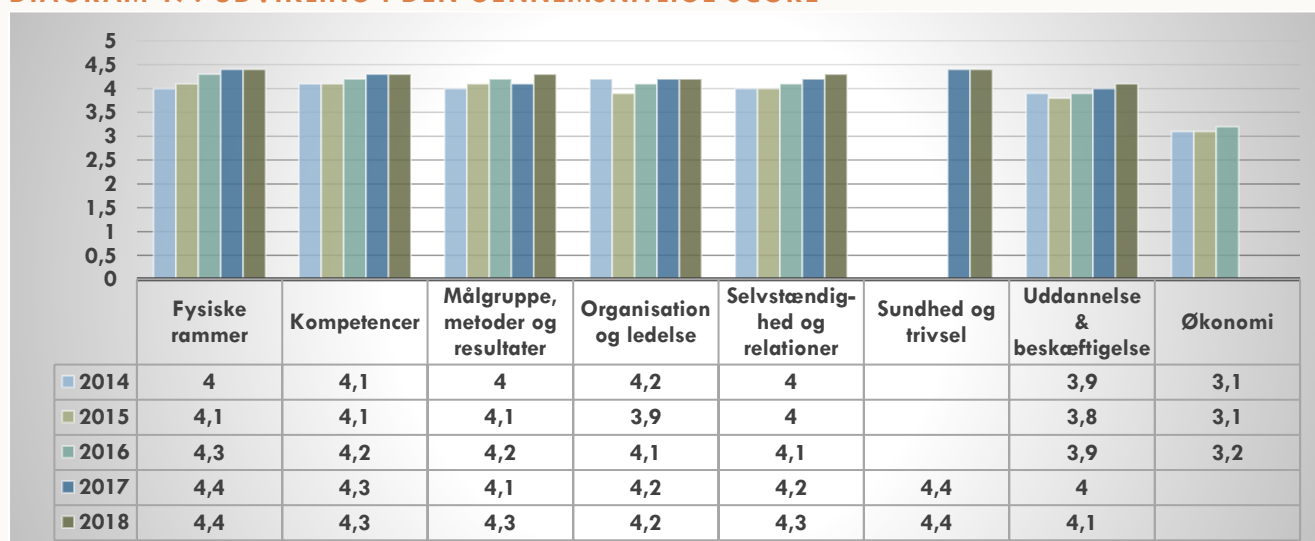
Det fremgår af **Diagram 16: Udvikling i den gennemsnitlige score**, at scorerne på børne- og ungeområdet i alle temaer er steget fra 2017 til 2018. Scorerne i temaet *Kompetencer* stiger mest. På børne- og ungeområdet ses en større stigning i scorerne end på plejefamilieområdet fra 2017 til 2018. Socialtilsyn Øst vurderer, at der er en generelt høj kvalitet i børne- og unge tilbud. Denne kvalitet har socialtilsynet erfaret, at tilbuddene kontinuerligt arbejder med, både for at fastholde kvaliteten, men også for at højne den.

Overordnet set vurderes det, at stigningerne skyldes tilbuddenes arbejde med udviklingspunkter og at der kontinuerligt fra Socialtilsyn Østs side arbejdes dialogbaseret. Derudover foretages der, i større omfang end tidligere, en risikobaseret vurdering af det enkelte tilbud i tilsynsprocessen, hvilket gør, at fokus i større omfang rettes mod de områder, hvor der kan være behov for udvikling.

Voksenteilbud

Socialtilsyn Øst har gennemført tilsyn med 218 tilbud på voksenområdet.

DIAGRAM 17: UDVIKLING I DEN GENNEMSITLIGE SCORE

* I ovenstående diagram fremgår kun score på de voksenteilbud, der fortsat er godkendt pr. 31. december 2018

Det fremgår af **Diagram 17: Udvikling i den gennemsnitlige score**, at scorerne ligger stabilt fra 2014 til 2018. Scorerne er status quo eller i en lille stigning fra 2017 til 2018. Dette vurderer Socialtilsyn Øst som en positiv udvikling, det er et resultat af socialtilsynets virke, herunder dialog, anbefalinger og udviklingspunkter med mere. At scorerne er status quo er et udtryk for, at kvaliteten generelt er stabil.

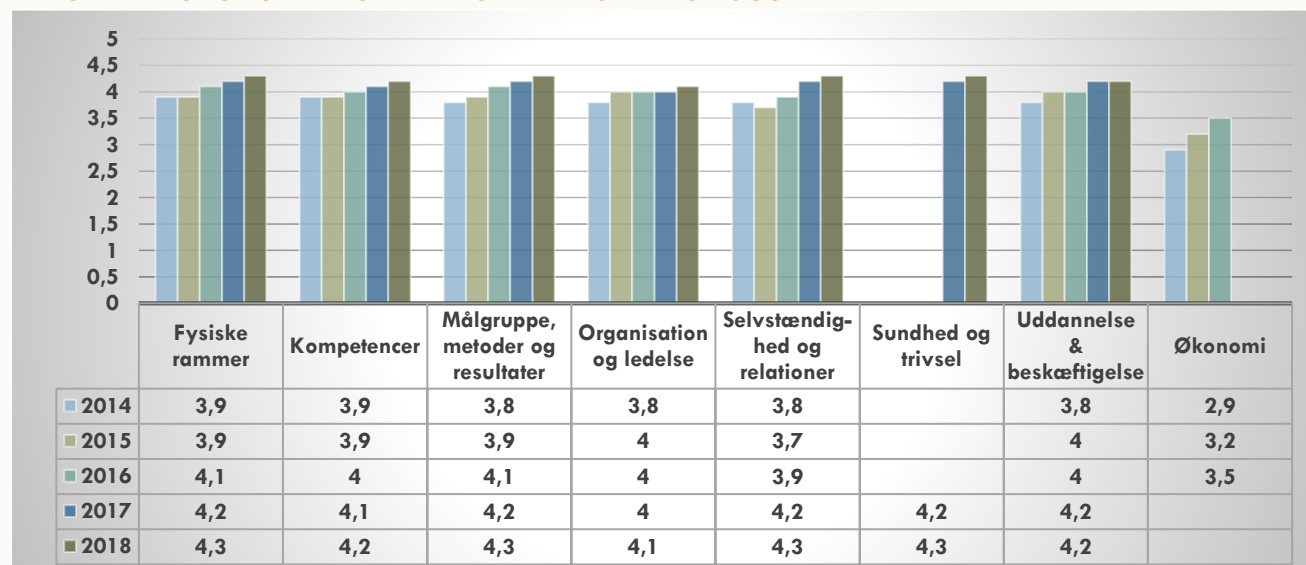
Socialtilsyn Øst vurderer, at der er en generelt høj kvalitet på voksenområdet. Denne kvalitet har socialtilsynet erfaret, at tilbuddene kontinuerligt arbejder med, både for at fastholde kvaliteten, men også for at højne den

Som i 2017 har Socialtilsyn Øst erfaret, at der arbejdes fokuseret med udviklings- og handleplaner, herunder de mål der skal til for at opfylde kravene i udviklings- og handleplanerne. Der er større tendens til, at borgerne inddrages i de mål der sættes og hvordan de skal effektueres.

Kombinerede tilbud

Socialtilsyn Øst har gennemført tilsyn med 111 kombinerede børne- og ungetilbud og voksentilbud.

DIAGRAM 18: UDVIKLING I DEN GENNEMSNTLIGE SCORE

* I ovenstående diagram fremgår kun score på de børn og ungetilbud og voksentilbud, der fortsat er godkendt pr. 31. december 2018

Det fremgår af **Diagram 18: Udvikling i den gennemsnitlige score**, at scorerne ligger stabilt fra 2014 til 2018. Scorerne er status quo eller i en lille stigning fra 2017 til 2018. Dette vurderer Socialtilsyn Øst som en positiv udvikling, der er et resultat af socialtilsynets virke, herunder dialog, anbefalinger og udviklingspunkter med mere. At scorerne er status quo er et udtryk for, at kvaliteten generelt er stabil.

I kategorien kombinerede tilbud, er der en overvægt af private tilbud. Socialtilsyn Øst har en formodning om, at der er sket en stigning af antal private tilbud, som indgår i denne kategori, da især flere børne- og ungetilbud har fået væsentlige ændringer, som har resulteret i, at de også er blevet godkendt efter voksenparagraffer. Imens er antallet af offentlige tilbud i denne kategori ikke umiddelbart ændret væsentligt. Dette vil alt andet lige resultere i, at gennemsnitsscoren for de kombinerede tilbud er steget i forhold til tidligere.

Socialtilsyn Øst vurderer, at der er en generelt høj kvalitet på de kombinerede tilbud. Denne kvalitet har socialtilsynet erfaret, at tilbuddene kontinuerligt arbejder med, både for at fastholde kvaliteten, men også for at højne den.

Plejefamiliernes udvikling 2015 – 2018

Rammerne for plejefamilieområdet findes i lov om social service. De anbragte børn i en plejefamilie er ofte mindre børn og børn med lettere vanskeligheder. I Danmark findes der tre typer af plejefamilier:

- Almindelige plejefamilier (§ 66, stk. 1, nr. 1)
- Kommunale plejefamilier (§ 66, stk. 1, nr. 2)
- Netværksplejefamilier (§ 66, stk. 1, nr. 3)

Plejefamilierne bliver brugt af kommunerne til:

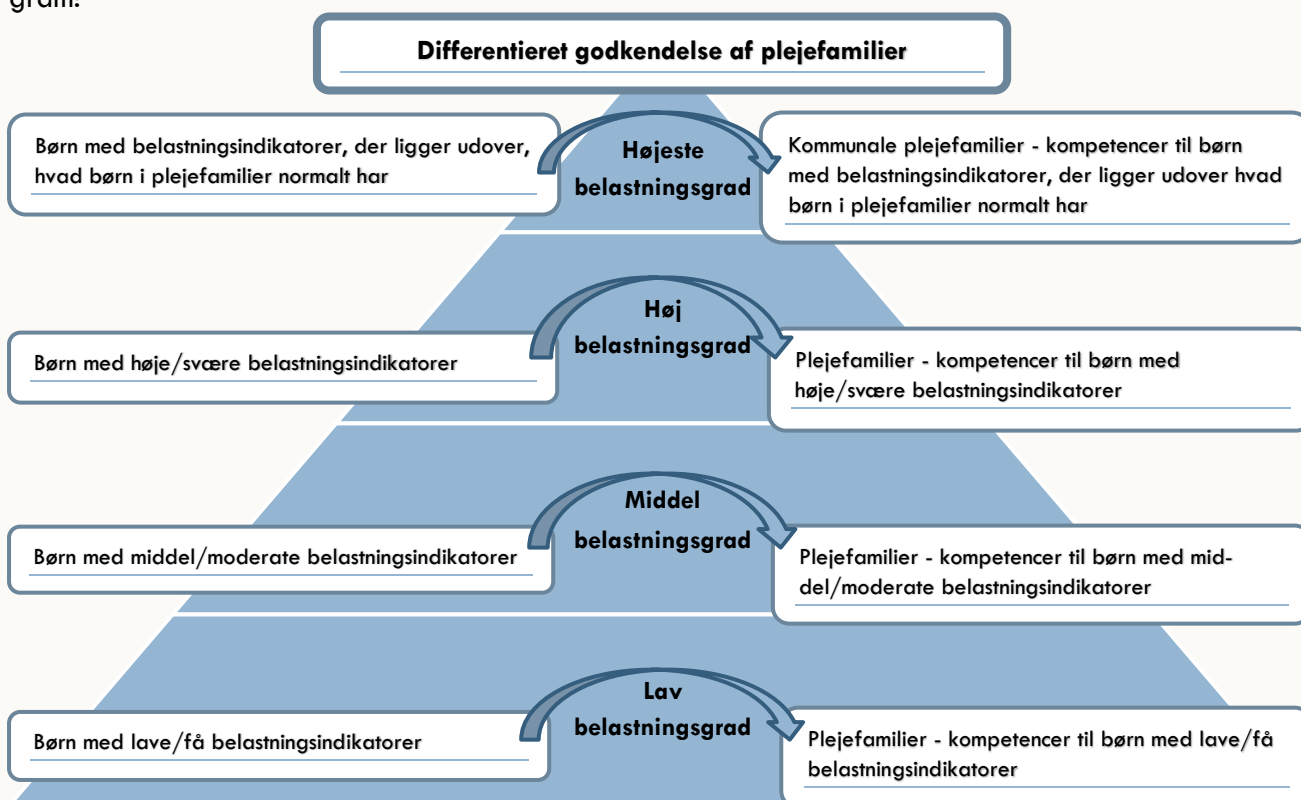
- Døgnanbringelser
- Akutanbringelser
- Aflastning i weekender og ferier

Det er socialtilsynene, der godkender nye plejefamilier¹³, men det er en kommunal opgave at rekruttere plejefamilier.

I 2017 har de fleste socialtilsyn præciseret, hvilke kompetencer og øvrige forhold, der skal tillægges betydning i vurderingen af hvilken belastningsgrad ansøgere som plejefamilie, skal godkendes til.

Den differentierede godkendelse har til formål at understøtte og målrette den kommunale matchning mellem barn og plejefamilie, således at plejefamiliens kompetencer modsvarer barnets belastningsindikatorer. Belastningsgraden, der fremgår som søgekriterier på Tilbudsportalen, er således et udtryk for en samlet kategori, der forbinder barnets belastningsindikatorer med plejefamiliens kompetencer. Den differentierede godkendelse og sammenhængen til barnets belastningsindikatorer ses illustreret i nedenstående diagram:

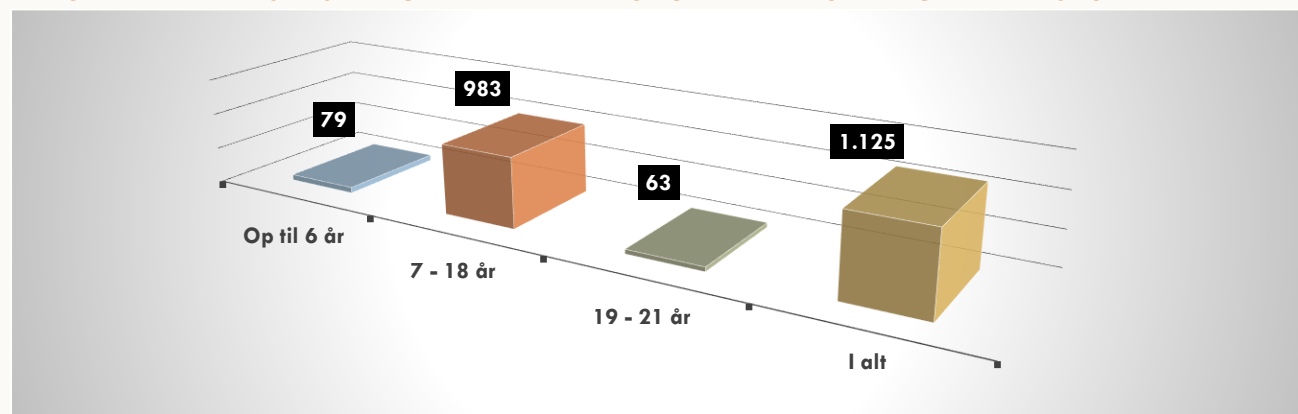

¹³ Uddrag af § 5 i lov om socialtilsyn: Socialtilsynet træffer efter ansøgning afgørelse om godkendelse som generelt egnet socialt tilbud mv., jf. § 4, på baggrund af en vurdering af, om tilbuddet samlet set opfylder betingelserne for godkendelsen, jf. § 6 og §§ 12-18.

TABEL 17: ANTAL PLEJEFAMILIER FORDELT PÅ BELASTNINGSGRADEN PR. 31. DECEMBER 2018

	BELASTNINGSGRADER	2018
Almindelig plejefamilie (§ 66, stk. 1, nr. 1)	Lav belastningsgrad	70 (6%)
	Middel belastningsgrad	650 (60%)
	Høj belastningsgrad	368 (34%)
	Højeste belastningsgrad	0
	Antal plejefamilier i alt	1.089
Kommunal plejefamilie (§ 66, stk. 1, nr. 2)	Højeste belastningsgrad	37
	Antal plejefamilier i alt	37

Af ovenstående **Tabel 17: Antal plejefamilier fordelt på belastningsgraden pr. 31. december 2018** fremgår det, at der er betydeligt færre plejefamilier, der er godkendt til højeste belastningsgrad (3%) end til de andre tre belastningsgrader (97%). Det hænger sammen med, at kommunale plejefamilier kun godkendes til højeste belastning, hvorimod, almindelige plejefamilier ikke godkendes til højeste belastningsgrad. Som det fremgår af diagram – differentieret godkendelse af plejefamilier, så kræver det helt særlig kompetencer at blive godkendt til højeste belastningsgrad, da børn i disse plejefamilier har belastningsindikatorer, der ligger udover, hvad børn i plejefamilier normalt har.

DIAGRAM 19: INDSATSER FORDELT PÅ MÅLGRUPPER PR. 31. DECEMBER 2018

En plejefamilies indsatser dækker over målgrupper, ydelser, metoder og faglige tilgange. I dette afsnit, har socialtilsynene alene valgt at se på målgrupper (alder).

Ovenstående **Diagram 19: Indsatser fordelt på målgrupper pr. 31. december 2018** viser, at størstedelen (87%) af plejefamilierne er godkendt til at modtage børn i aldersgruppen 7 – 18 år. De unge borgere der ligger i aldersgruppen 19 – 21 år dækker over unge, der er i efterværn efter lov om social service §§ 76 og 76a.

TABEL 18: ANTAL PLADSER PR. 31. DECEMBER 2018

	BELASTNINGSGRADER	2018
Plejefamilietype	Almindelig plejefamilie (§ 66, stk. 1, nr. 1)	2.189 (96%)
	Kommunal plejefamilie (§ 66, stk. 1, nr. 2)	99 (4%)
	Antal pladser i alt	2.288
Belastningsgrad	Lav belastningsgrad	108 (5%)
	Middel belastningsgrad	1.227 (54%)
	Høj belastningsgrad	854 (37%)
	Højeste belastningsgrad	99 (4%)
	Antal pladser i alt	2.288

Af ovenstående **Tabel 18: antal pladser pr. 31. december 2018** fremgår det, at der er flest pladser i plejefamilierne, der er godkendt til middel og høj belastningsgrad. I gennemsnit er der to pladser i

plejefamilier med middel og høj belastningsgrad, mens plejefamilier med højeste belastningsgrade har i gennemsnit 2,6 pladser. Det gennemsnitlige pladsantal i plejefamilier med lav belastningsgrad udgør 1,5 pladser.

Antallet af plejefamilier falder, hvorfor antallet af pladser samlet set også falder. Dertil kan tilføjes, at ny-godkendte plejefamilier ofte er godkendt til færre pladser end i plejefamilier, der har eksisteret længe. Dette hænger sammen med kompetenceudvikling og erfaring i forhold til det at være en plejefamilie.

TABEL 19: NY-GODKENDELSER

	2015	2016	2017	2018	I alt
Godkendte plejefamilier	82 (31%)	74 (28%)	59 (23%)	47 (18%)	262
Antal godkendte plejefamilier, som fortsat er aktive pr. 31. december 2018	59 (72%)	60 (81%)	52 (88%)	42 (89%)	213 (81%)

Det fremgår af ovenstående **Tabel 19: Ny-godkendelser**, at antallet af godkendte plejefamilier i perioden 2015 – 2018 er faldende, det hænger sammen med, at antallet af ansøgninger om ny-godkendelse som plejefamilie er faldende i Socialtilsyn Øst. Tabellen ovenfor viser, at mere end 80% af de plejefamilier Socialtilsyn Øst har ny-godkendt i perioden 2015 – 2018 fortsat er aktive pr. 31. december 2018.

DIAGRAM 20: ANTAL RE-GODKENDTE PR. 31. DECEMBER 2015

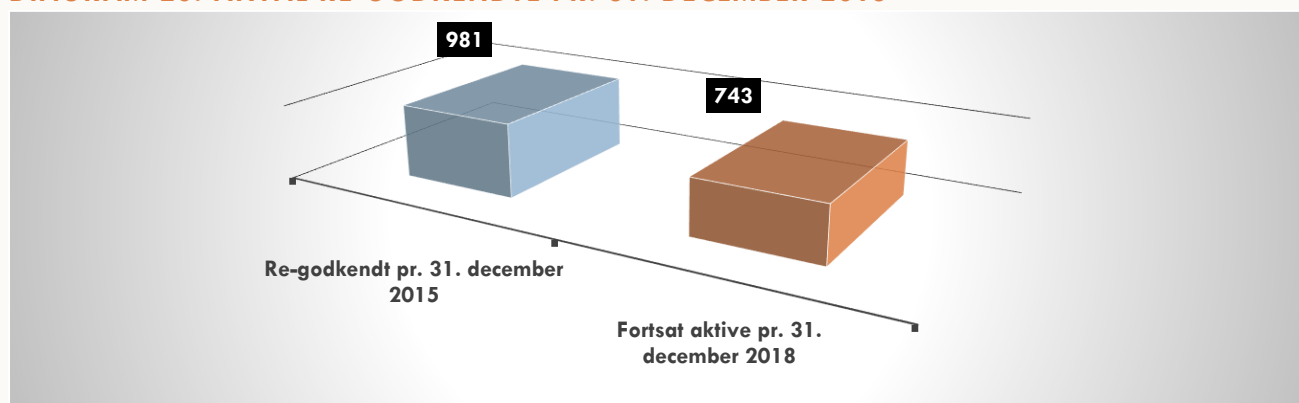
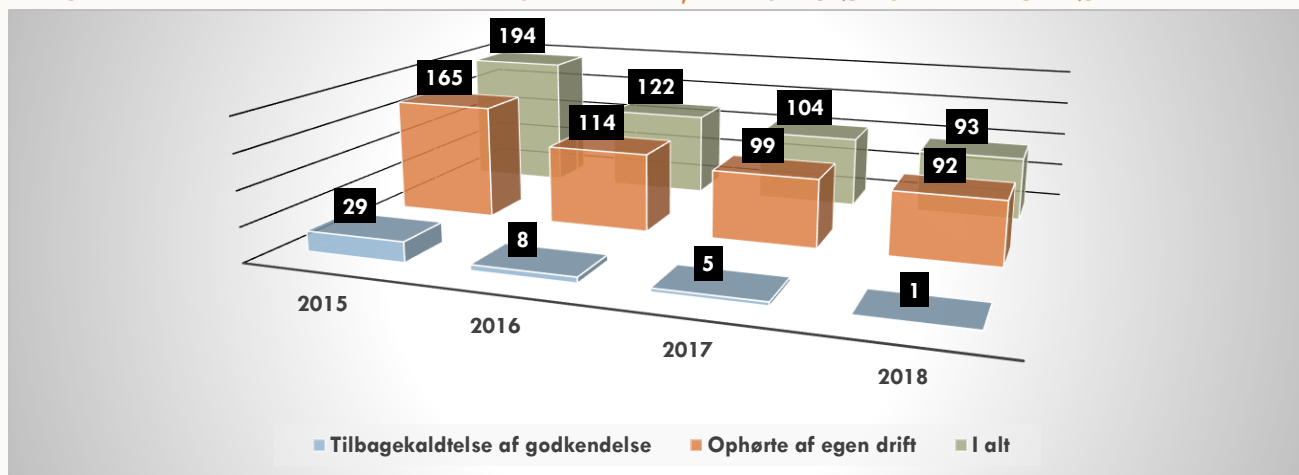

Diagram 20: Antal re-godkendte pr. 31. december 2015 ovenfor viser, at 76% af de plejefamilier Socialtilsyn Øst re-godkendte i perioden 2014 – 2015 fortsat er aktive pr. 31. december 2018.

DIAGRAM 21: MARKANT FALD I PLEJEFAMILIER, DER SELV ØNSKER AT OPHØRE

Ovenstående **Diagram 21: Markant fald i plejefamilier, der selv ønsker at ophøre** viser ikke kun de plejefamilier Socialtilsyn Øst har godkendt i perioden 2015 – 2018, men alle plejefamilier, der har fået tilbagekaldt deres godkendelse eller af egen drift er ophørte. Det fremgår tydeligt af ovenstående tabel, at der i 2015 var et større arbejde med at afdække, om de plejefamilier Socialtilsyn Øst overtog ved sagsoverdragelsen i 2014 kunne leve op til kravene i kvalitetsmodellen. Ovenstående **Diagram 21: Markant fald i plejefamilier, der selv ønsker at ophøre** viser, at der er et markant fald i plejefamilier, der selv ønsker at ophøre af egen drift. Det store antal i 2015, hænger igen sammen med re-godkendelsesprocessen.

TABEL 20: ANTAL OPHØRTE I PERIODEN 2015 – 2018 FORDELT PÅ PLEJEFAMILIETYPE OG BELASTNINGSGRAD

		2015	2016	2017	2018
Plejefamilietype	Almindelig plejefamilie (§ 66, stk. 1, nr. 1)	193	120	103	92
	Kommunal plejefamilie (§ 66, stk. 1, nr. 2)	1	2	1	1
	Antal plejefamilier i alt	194	122	104	93
Belastningsgrad	Lav belastningsgrad	142 (72,5%)	78 (64%)	38 (36,5%)	25 (27%)
	Middel belastningsgrad	11 (6,0%)	20 (16%)	53 (51,0%)	54 (58%)
	Høj belastningsgrad	40 (21,0%)	22 (18%)	12 (11,5%)	13 (14%)
	Højeste belastningsgrad	1 (0,5%)	2 (2%)	1 (1,0%)	1 (1%)
	Antal plejefamilier i alt	194	122	104	93

Af ovenstående **Tabel 20: Antal ophørte i perioden 2015 – 2018 fordelt på plejefamilietype og belastningsgrad** fremgår det, at der er færrest plejefamilier med højeste belastningsgrad, der stopper som plejefamilie enten fordi deres godkendelse bliver tilbagekaldt eller fordi de selv ønsker at stoppe. Dette hænger selvfølgelig sammen med, at der er langt færre plejefamilier, der er godkendt til højeste belastning end til en af de andre tre belastningsgrader. Dette understøttes, at tabellen belastningsgrader, hvor der fremgår, at kun 37 (3%) af alle plejefamilier Socialtilsyn Øst har tilsynsforpligtelsen med, er godkendt til højeste belastningsgrad pr. 31. december 2018. Antallet ophørte plejefamilier godkendt til lav belastningsgrad er faldende over perioden 2015 - 2018, hvorimod, antallet af ophørte plejefamilier med en middel belastningsgrad er stigende over samme periode.

Årsager til ophør

I dette afsnit belyses alene de plejefamilier, der af egen drift er ophørt som plejefamilie i perioden 2015 – 2018. Den hyppigste årsag til ophør er, eget ønske/private forhold. Den næst hyppigste årsag er konkret godkendelse. Årsagerne under Eget ønske/private forhold dækker blandet andet over:

- Plejeopgaven slutter
- Alder på plejeforældre
- Helbred
- Skilsmisse/samlivsophør
- Flytning/fysiske rammer
- Pension/efterløn

Magtanvendelser

Socialtilsyn Øst har i løbet af 2018 registreret og vurderet 1.988 modtagne magtanvendelser. Alle magtanvendelser er vurderet ud fra den, på det tidspunkt, gældende lovgivning. Denne registrering gør det muligt at give en foreløbig vurdering af tilbuddenes kendskab til reglerne om magtanvendelse, og hvordan tilbuddene arbejder med at forebygge magtanvendelser. Disse erfaringer, beskrives i de kommende afsnit.

Formålet med indberetning af magtanvendelse er blandt andet, at tilsynsmyndigheden får et overblik over antallet af magtanvendelser på de enkelte anbringelsessteder, og i forbindelse hermed vurderer, om der er behov for at følge op på brugen af magtanvendelse og om det skal have tilsynsmæssige konsekvenser på de enkelte anbringelsessteder.

Kriterium 6 under tema 4, *Sundhed og trivsel*, i kvalitetsmodellen omhandler magtanvendelser: *"Tilbuddet forebygger magtanvendelser"*.

Som en indikator for, om kriteriet er opfyldt, opstilles indikator 6.a: *"Tilbuddets pædagogiske indsats understøtter, at magtanvendelser så vidt muligt undgås."* og indikator 6.b: *"Tilbuddet kan håndtere eventuelle magtanvendelser ved at dokumentere og følge op på disse med henblik på løbende læring og forbedring af indsatsen."*

Børne- og ungeområdet

Lov om voksenansvar¹⁴ over for anbragte børn og unge (voksenansvarsloven) trådte i kraft den 1. januar 2017.

Magtanvendelsesindberetningerne indeholder en række data, som socialtilsynet registrerer systematisk, efterhånden som de kommer ind. Dette muliggør at socialtilsynet kan følge anvendelsen af magt på individ-, afdelings-, tilbuds- og områdeniveau. Dette er værdifuldt for at kunne omsætte data til mulige tilsynsperspektiver i relation til det enkelte tilbud. Socialtilsynet har valgt at formidle en række data der illustrerer, dels fordelingen indenfor driftsherre, køn og alder. Men også socialtilsynets vurdering af indberetters vurdering – altså er socialtilsynet enige med tilbudslederens vurdering af indgrebet. I de tilfælde hvor der ikke er enighed omkring en magtanvendelses hjemmelsgrundlag, beskrivelse, proportionalitet eller om for eksempel mindsteindgrebsbestemmelsen er overholdt, indgår dette som en del af socialtilsynets tilsynsmæssige overvejelser.

TABEL 21: ANTAL MODTANGE MAGTANVENDELSESINDBERETNINGER 2018 FORDELT PÅ DRIFTSHERRE

Driftsherre	Antal indberetninger
Kommunalt tilbud	376 (38,9%)
Privat tilbud	303 (31,5%)
Regionalt tilbud	286 (29,6%)
Heraf	
Sikret døgninstitution	216 (75,5%)
Åben døgninstitution	70 (24,5%)
I alt	965

¹⁴ [LBK nr. 507 af 02/05/2017](#)

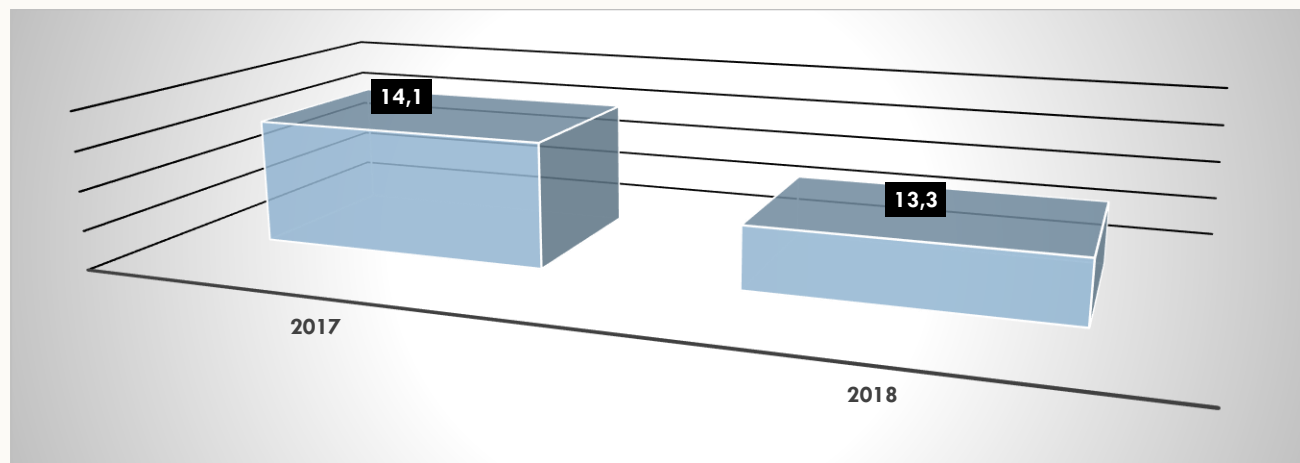
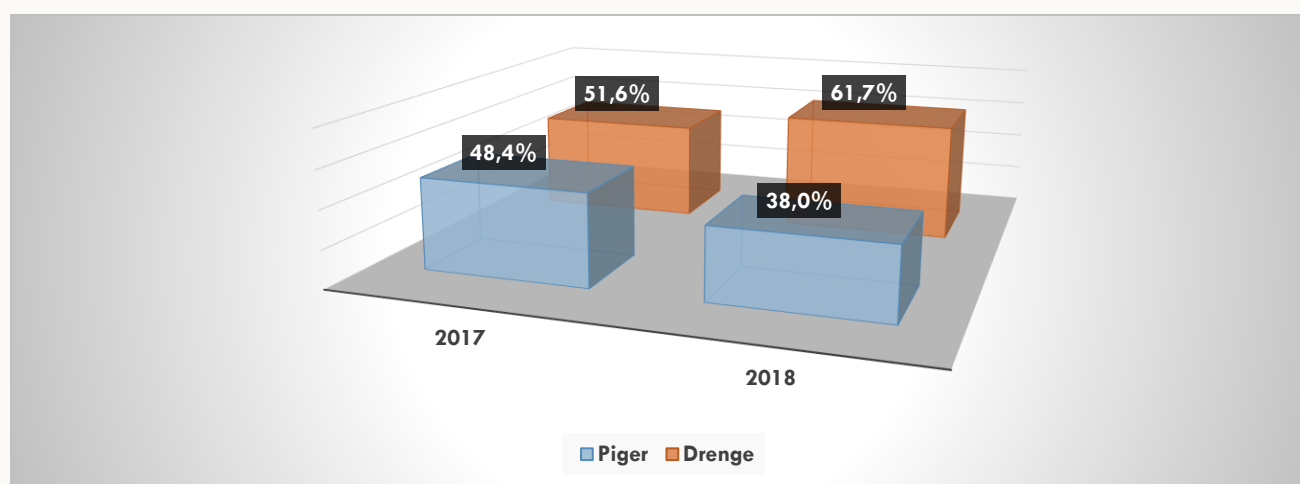
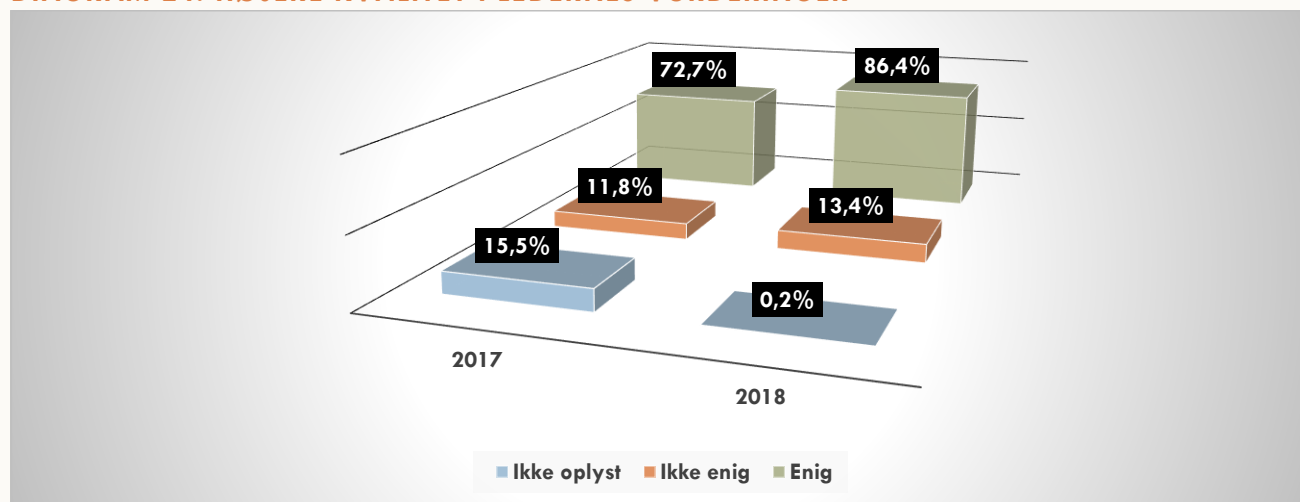
DIAGRAM 22: ALDERSGENNEMSNITTET ER FALDET EN SMULE

DIAGRAM 23: FLERE DRENGE UDSÆTTES FOR MAGT

Diagram 22: Aldersgennemsnittet er faldet en smule og **Diagram 23: Flere drenge udsættes for magt** viser at gennemsnitsalderen er 13,3 år i 2018. Det er et fald på 0,8 år fra 2017, hvor gennemsnitsalderen var 14,1 år. Der ses også, at flere drenge end piger udsættes for magt – og at andelen er øget med 10%, så drengene i 2018 tegner sig for 62% af magtanvendelserne.

DIAGRAM 24: HØJERE KVALITET I LEDERNES VURDERINGER

Der er en positiv udvikling i andelen af indberetninger, hvor socialtilsynet er enige med tilbudslederens vurdering. I 2018 er der i 86,4% af indberetningerne enighed mellem leder og tilsyn i vurderingen. Dette

er en stigning på 13%. Dog skal det bemærkes, at 2017 data havde 120 tilfælde af manglende lederpåtegning, hvormed data for 2017 er noget upræcis. I 2018 mangler kun 2 indberetninger leders påtegning. Hvilket i sig selv viser at lederne har taget opgaven på sig.

Socialtilsynet modtager indberetninger fra interne skoler

Fra 1. januar 2017 blev interne skoler omfattet af voksenansvarslovens bestemmelser. I 2018 var ca. 6,8% af indberetningerne omhandlende magtanvendelser i tilbuddets interne skole. I 2017 var det kun 0,1% af indberetninger der kom fra interne skoler. Det viser med stor tydelighed, at tilbuddene kun i meget begrænset omfang evnede at konsekvensrette deres praksis efter lovændringen der trådte i kraft i 2017, men i år to efter lovens ikrafttræden, er reglerne i højere grad taget i anvendelse.

Voksenområdet

Grundlaget for reglerne om magtanvendelse over for voksne er beskrevet i serviceloven §§ 124 – 129 samt §§ 137e – 137k, som dog kun gælder for personer anbragt i et botilbud efter § 108 i henhold til strafferetlig dom eller kendelse.

Grundlaget for servicelovens bestemmelser om magtanvendelse og andre indgreb i den personlige selvbestemmelsesret, er respekten for individets integritet, uanset den enkeltes psykiske funktionsevne. Både holdningsmæssigt og retsligt er udgangspunktet derfor princippet om den personlige friheds ukrænkelighed.

Reglerne i bekendtgørelse om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne, samt om særlige sikkerhedsforanstaltninger for voksne og modtagepligt i boformer efter lov om social service, beskriver i hvilke situationer, der undtagelsesvis må anvendes magt, og den skal beskytte voksne i botilbud mod overgreb og magtudøvelse ved at indeholde en afgrænsning heraf. Herudover, beskriver reglerne hvilke former for magt, der ikke er tilladt såsom legemlig afstraffelse, fiksering eller ydmygende, hånende eller anden nedværdigende behandling.

Formålet med indberetning af magtanvendelse er blandt andet, at socialtilsynene får et overblik over antallet af magtanvendelser på de enkelte anbringelsessteder, og i forbindelse hermed vurderer, om der er behov for at følge op på brugen af magtanvendelse og om det skal have tilsynsmæssige konsekvenser på de enkelte anbringelsessteder.

Signifikante data fra voksenområdet – flere mænd og øget kvalitet i leders vurdering

Alle magtanvendelsesindberetninger, som Socialtilsyn Øst har modtaget, er behandlet efter gældende lovgivning. Der er i 2018 i alt behandlet 1.023 magtanvendelser på voksenområdet. Alle modtagne magtanvendelser er registreret med en høj detaljeringsgrad, hvorfor der i dette afsnit vil være uddrag af disse data.

En lang række data repræsenterer et næsten konstant niveau og ingen bevægelse i forhold til tidligere år. Skemaet herunder illustrerer, at der i 2018 er modtaget godt 1.000 magtanvendelser på voksenområdet, hvilket er tilsvarende 2017.

De to datasæt der repræsenterer den største bevægelse, er kønsfordelingen og enigheden mellem leders vurdering og tilsynets vurdering.

TABEL 22: ANTAL MODTAGNE MAGTANVENDELSESINDBERETNINGER 2018 FORDLET PÅ DRIFTSHERRE

Driftsherre	Antal indberetninger
Kommunalt tilbud	386 (37,7%)
Privat tilbud	230 (22,5%)
Regionalt tilbud	407 (39,8%)
I alt	1.023

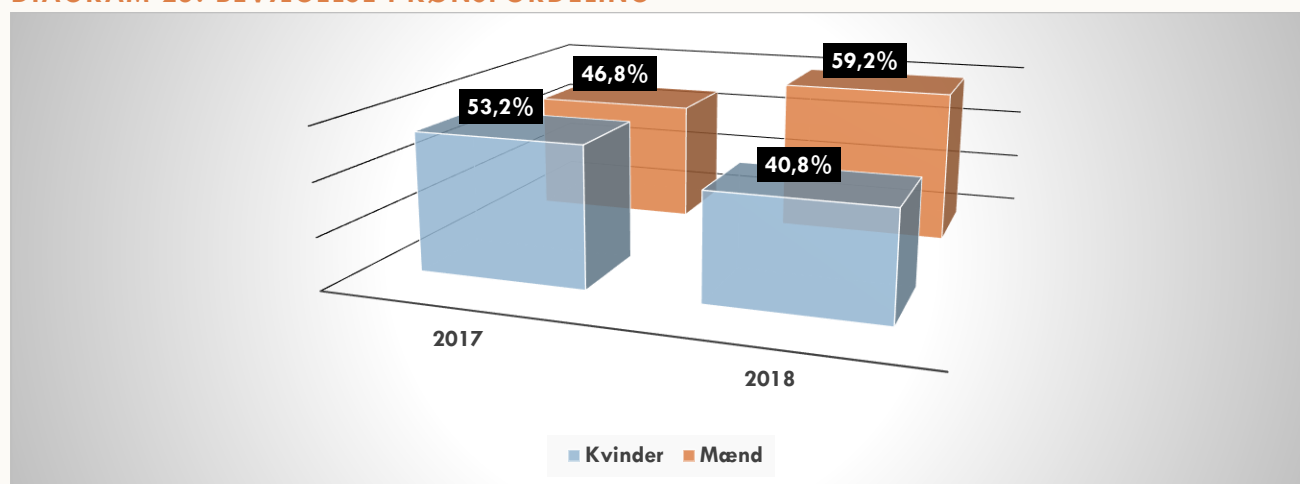
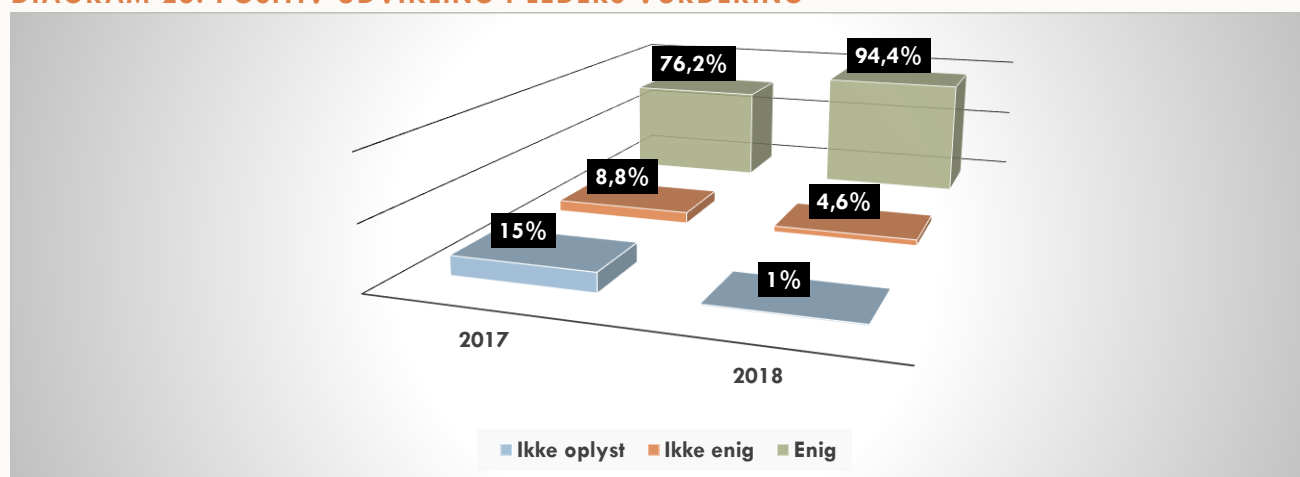
DIAGRAM 25: BEVÆGELSE I KØNSFORDELING

Diagram 25: Bevægelse i kønsfordeling viser at kønsfordelingen har bevæget sig, således at i alt 59,2% af magtanvendelserne er foretaget på mænd. Dette er en stigning på 12,4%, da mænd i 2017 modtog 46,8% af magtanvendelserne. Denne stigning er relativt stor. Kigges der nærmere på tallene ses det, at de private tilbud, men særligt de regionale tilbud står for den største stigning.

DIAGRAM 26: POSITIV UDVIKLING I LEDERS VURDERING

Socialtilsyn Øst et stort fokus på kvaliteten af indberetningerne. Er der de dataelementer der skal være, er beskrivelserne fyldestgørende og endeligt afspejler lederens vurdering af indgrebet at det lokale vidensniveau er højt? Socialtilsyn Øst kan med tilfredshed konstatere, at der ses en tydelig positiv udvikling i punktet "enig i leders vurdering". Der ses i **Diagram 26: Positiv udvikling i Leders vurdering** en signifikant positiv bevægelse fra 76,2% enighed i 2017 til 94,4% enighed i 2018. Det er en stigning på 18,2%, hvilket afspejler en øget kvalitet i lederens arbejde med magtanvendelser. Særligt fornemt er de regionale lederes vurderingskvalitet, hvor der er enighed mellem tilsyn og ledervurdering i 98% af indberetningerne.

3. ØKONOMI

Budget og regnskab 2018

Socialtilsynet skal i hver årsrapport give en kort beskrivelse af budget og regnskab for det forgangne år.

I **Tabel 23: Budget 2018 og regnskab 2018, 1.000 kroner** fremgår budget og regnskab 2018 for Socialtilsyn Øst.

TABEL 23: BUDGET 2018 OG REGNSKAB 2018, 1.000 KRONER

	Budget 2018	Regnskab 2018	Forskel
Socialtilsyn Østs direkte udgifter (eksklusiv tilkøb)	40.796	38.749	-2.048
Indirekte udgifter, overhead med mere.	1.829	1.812	-17
Indregnet underskud 2015	2.962	2.962	0
Udgifter i alt	45.587	43.522	-2.065
Indtægter fra objektiv finansiering	-24.322	-24.322	0
Indtægter fra tilsynstakster (eksklusivt tilkøb)	-21.265	-21.696	-431
Indtægter i alt	-45.587	-46.018	-431
Netto (+ = merforbrug)	0	-2.495	-2.495

Socialtilsyn Øst har i 2018 genereret et netto mindre forbrug på cirka 2,5 millioner kroner. Det bemærkes, at der derudover er indregnet et underskud fra 2015 på knap 3,0 millioner kroner.

Mindreforbruget skyldes primært følgende forhold:

- Der er væsentlige reduktioner på stort set alle øvrige driftsomkostninger.
- Særligt kan det fremhæves at udviklingsprojekt for tilsyn.dk er blevet forrykket fra 2018-2019 til 2019-2020 med hovedvægten i 2020
- Færre uddannelsesomkostninger da det har ikke været muligt at gennemfører den aktivitetsniveau som der ellers var planlagt
- Udskiftning af IT-udstyr blev væsentligt billigere end forventet
- Tab på tilgodehavender har været meget begrænset
- Flere indtægter på særligt ny-godkendelser og væsentlige ændringer end forventet

Besparelser og effektiviseringstiltag der blev gennemført i løbet af 2017 er fortsat gennem 2018 og har givet større effekt end forventet, dette og overskuddet for 2018 betyder, at taksterne for 2020 ikke bliver påvirket af udviklingen af nyt Tilsyn.dk. Således forventes det, at taksterne alt andet lige for 2020 vil være på niveau med 2019.

Tabel 24: Antal af tilbud omfattet af tilsyn af Socialtilsyn Øst viser antallet af døgntilbud og plejefamilier med videre omfattet af tilsyn fra Socialtilsyn Øst – dels hvor mange, der var forudsat i budgettet for 2018, og hvor mange der faktisk var.

TABEL 24: ANTAL AF TILBUD OMFATTET AF TILSYN AF SOCIALTILSYN ØST

Traditionelle tilbudstyper	Forudsat i budget 2018	Faktisk antal i 2018
Plejefamilier	1.210	1.125
Tilbud på børneområdet (døgntilbud med videre)	136	114
Tilbud på voksenområdet (døgntilbud med videre)	247	274
I alt	1.593	1.513

Note: Antallet af faktiske tilbud er eksklusivt tilbud/plejefamilier, der var under ny-godkendelse i 2018. De kombinerede tilbud indgår i antallet på børne- og voksenområdet.

Tabel 24: Antal af tilbud omfattet af tilsyn af Socialtilsyn Øst viser, at antallet i 2018 afviger i mindre grad sammenlignet med det der i budgettet var forudsat og dermed understøtter, hvorfor indtægter stort set svare til det forventede i budget. Det skal bemærkes, at det ikke i fuldt omfang har været muligt at fakturerer ekstraarbejde og væsentlige ændringer i samme omfang som det var forventet, som følge af flere afgørelser fra Ankestyrelsen der begrænser fortolkningen af disse indtægtsområder. Det har således været nødvendigt at afholde disse aktiviteter indenfor de normale takstindtægter. Det er Socialtilsyn Østs vurdering, at de gennemførte aktiviteter svarer til budgettet.

Tilsynstakster og objektive finansieringsandele

Socialtilsynene opkræver følgende typer af takster, jævnfør bekendtgørelse af lov om socialtilsyn § 23 fra tilbuddene, for at dække udgifterne til at føre tilsyn med tilbuddene:

- Tilsynstakst. Dette er den "almindelige" takst, der betales for at være omfattet af tilsynet. Taksten opkræves halvårligt. Nye tilbud skal betale taksten fra den første måned efter de er blevet godkendt af socialtilsynet.
- Takst for ny-godkendelser. Taksten opkræves som et engangsbeløb forud for behandling af en ansøgning om at blive godkendt som nyt tilbud.
- Takst for væsentlig ændring. Taksten opkræves som et engangsbeløb i tilfælde, hvor der ansøges om væsentlige ændringer af et eksisterende tilbuds godkendelsesgrundlag.
- Takst for skærpet tilsyn. Taksten opkræves som et engangsbeløb for hvert skærpet tilsyn.
- Tillægstakster for tilbud med flere end to afdelinger og undtagelsesvist for særligt ressourcekrævende opgaver.
- Takster til at dække rejseudgifter med videre for tilsyn med skibsprojekter.

De første tre typer af takster, som udgør langt størstedelen af takstindtægterne, fastlægges som gennemsnitlige takster ud fra de budgetterede omkostninger, mens takster for skærpet tilsyn er lovgivningsbestemt til at udgøre 1/10-del af den almindelige tilsynstakst pr. måned det skærpede tilsyn løber. Taksterne er differentieret efter størrelse ud fra størrelseskategorier fastlagt i lovgivningen.

Tabel 25: Takster i kroner viser udviklingen i Socialtilsyn Østs takster fra 2014 til 2018. Tillægstakster og opgøres konkret og individuelt, hvorfor de ikke fremgår af tabellen.

TABEL 25: TAKSTER I KRONER (LØBENDE PRISER)

Takstkategori	2014	2015	2016	2017	2018
0 – 7	34.475	31.573	31.227	36.486	36.993
8 – 24	41.370	37.888	37.221	43.784	44.392
25 – 49	68.949	63.147	61.967	72.973	73.987
>50	103.424	94.720	92.889	109.459	110.980
Ny-godkendelser					
0 – 7	19.924	21.329	25.345	39.875	39.266
8 – 24	23.909	25.594	30.209	47.875	47.119
25 – 49	39.848	42.657	50.296	79.792	78.532
>50	59.772	63.986	75.392	119.668	117.798
Væsentlig ændring af eksisterende godkendelse					
0 – 7	9.962	10.664	6.988	8.702	9.174
8 – 24	11.954	12.797	8.331	10.442	11.008
25 – 49	19.924	21.329	13.870	17.404	18.347

>50	29.886	31.993	20.789	26.106	27.521
Skærpet tilsyn¹⁵					
0 – 7	8.618	7.893	7.807	9.122	3.699
8 – 24	10.342	9.472	9.305	10.946	4.439
25 – 49	17.237	15.787	15.492	18.243	7.399
>50	25.856	23.680	23.222	27.365	11.098

Tilsynet med plejefamilier bliver dækket af et finansieringsbidrag, der opkræves fra kommunerne. De kaldes "objektive finansieringsbidrag". Det samlede objektive finansieringsbidrag er opgjort ud fra de budgetterede omkostninger ved at føre tilsyn med plejefamilierne. Hver kommune betaler forholdsmæssigt ud fra antallet af 0-17-årige borgere hjemmehørende i den enkelte kommune.

¹⁵ Taksten for skærpet tilsyn er ændret således at taksten beregnes som 10% af den ordinære takst pr. løbende måned, mod tidligere en fast takst på 25% af den ordinære takst uanset tidshorisonten.

4. SOCIALTILSYN ØST

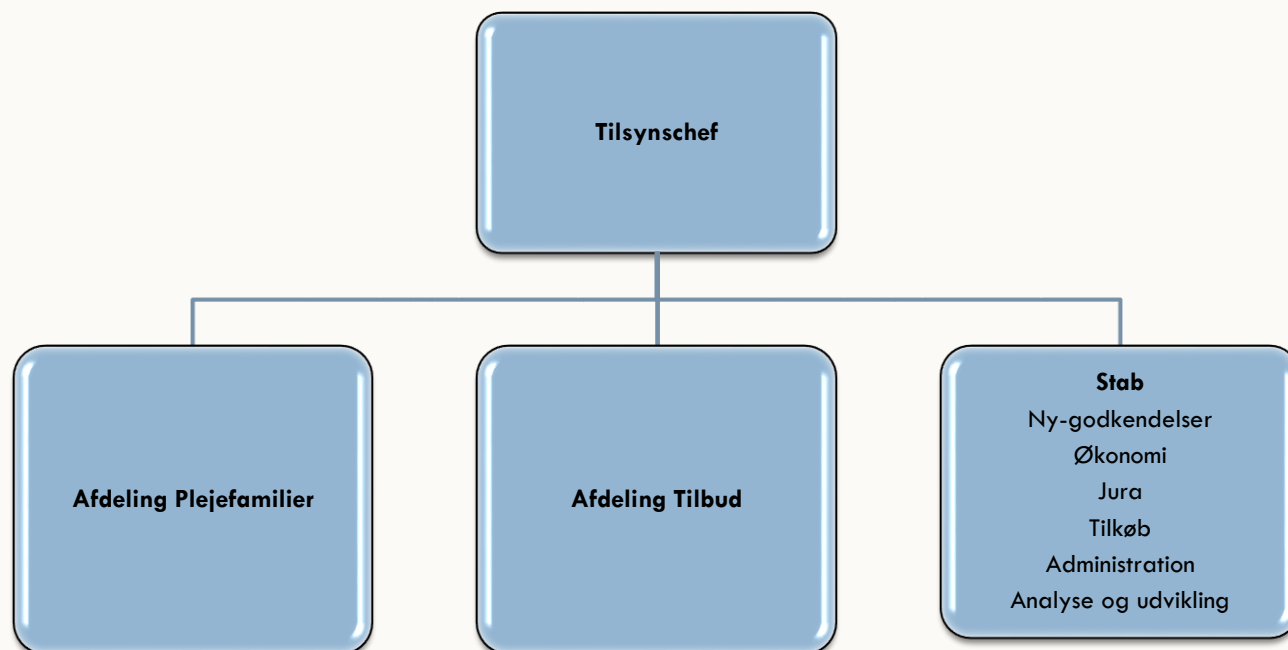
Socialtilsynets organisering

Socialtilsyn Øst er placeret i Holbæk Kommune, hvor det er forankret under direktør Ulrich Schmidt-Hansens ansvarsområde.

Socialtilsynet har organiseret sig i to afdelinger, der varetager tilsynsopgaven inden for plejefamilie- og tilbudsområdet, samt en stabsafdeling, der varetager ny-godkendelser, jura, økonomi og mere administrative opgaver. Afdelingerne består alle af en afdelingsleder og tilsynskonsulenter.

Alle afdelinger varetager tilsynsforpligtelsen med Hjørring Kommune.

DIAGRAM 27: ORGANISATION

Medarbejdersammensætning og kompetencer

I Socialtilsyn Øst var der pr. 31. december 2018 ansat 64 personer fordelt på følgende stillinger:

- Én tilsynschef
- Tre afdelingsledere
- 43 tilsynskonsulenter. De fleste tilsynskonsulenter er enten uddannede socialrådgivere eller socialpædagoger. De fleste med videreuddannelser, der eksempelvis kan være diplom-, master og kandidatuddannelser
- 17 stabsmedarbejdere. Stabens personale består af akademikere, medarbejdere med en diplomuddannelse, medarbejdere med en kontoruddannelse og medarbejdere med en social- eller socialpædagogisk uddannelse

Demografisk fordeler antallet af ansatte sig på 52 kvinder og 12 mænd.

5. KONKLUSION

Til at løfte tilsynsopgaven, har der ved udgangen af 2018 været 64 personer involveret i tilsynsarbejdet; tilsynskonsulenter, medarbejdere med stabsfunktioner og ledelse.

Socialtilsyn Øst har gennemført 1.864 tilsyn og aflagt samtlige tilbud og afdelinger i Region Sjælland og Hjørring Kommune tilsynsbesøg, hvilket er i overensstemmelse med lovkravet om, at socialtilsynene skal aflægge alle tilbud og afdelinger besøg årligt. En meget vigtig målsætning blev dermed opfyldt.

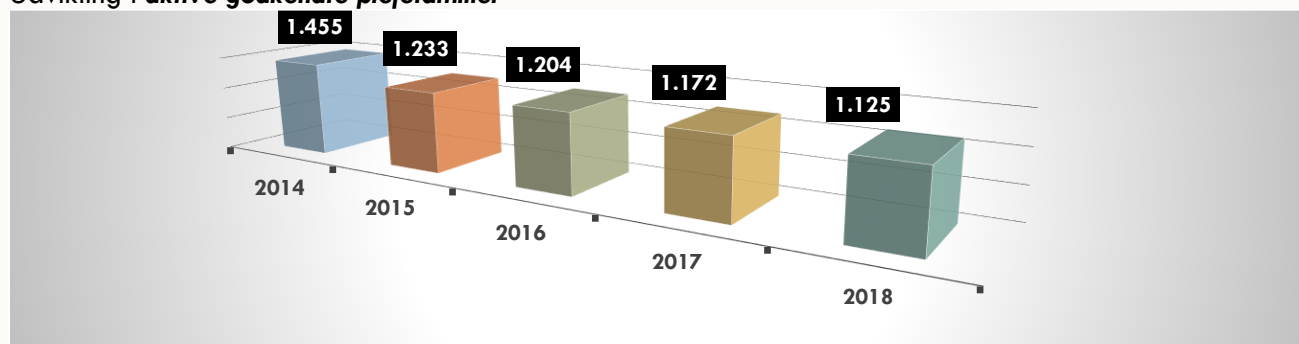
Der er iværksat 6 afgørelser med påbud, hvor der samlet er givet 8 påbud. De hyppigste temaer for de iværksatte påbud er Kompetencer og Organisation og ledelse.

Socialtilsyn Øst har modtaget og behandlet 300 ansøgninger om væsentlige ændringer/ændringer af godkendelsen.

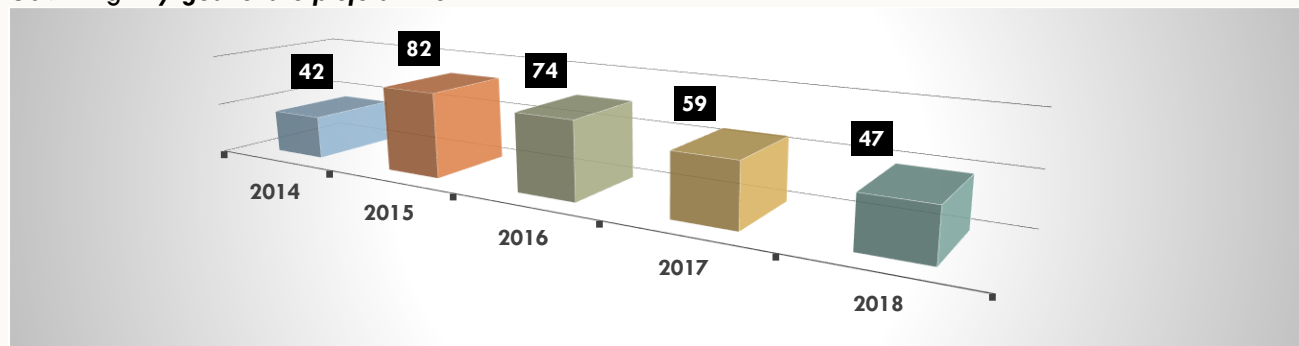
Der er truffet 2 afgørelser om godkendelse med vilkår, og i de 2 afgørelser er der i alt udstedt 2 vilkår. Begge afgørelser om vilkår vedrører temaet *Fysiske rammer* på tilbudsområdet.

Socialtilsyn Øst har truffet 1 afgørelse om tilbagekaldelse af godkendelsen i en plejefamilie.

Udvikling i **aktive godkendte plejefamilier**

Udvikling i **ny-godkendte plejefamilier**

Den samlede vurdering er, at ønsket fra regeringens side om et kvalitetsløft på det sociale område, er i en positiv udvikling og at samarbejdsrelationerne mellem socialtilsynet, tilbuddene og kommunerne styrkes blandt andet ved kontinuerlig dialog. Mere specifikt kan det endvidere konkluderes:

- at de sociale tilbud og plejefamilierne vedrørende de udvalgte fokuspunkter har en generel høj kvalitet
- at antallet af godkendte plejefamilier i perioden 2015 – 2018 er faldende, som hænger sammen med, at antallet af ansøgninger om ny-godkendelse som plejefamilie er faldende i Socialtilsyn Øst
- at mere end 80% af de plejefamilier Socialtilsyn Øst har ny-godkendt i perioden 2015 – 2018 fortsat er aktive pr. 31. december 2018.
- at sagsbehandlingen for ny-godkendelse af både tilbud og plejefamilier kan nedbringes ved, at ansøgerne følge de anvisninger der er i ansøgningsskemaet, og fremsender den dokumentation som socialtilsynet her efterspørger for at fremme en hurtig og smidig ansøgningsproces

- at der er et markant fald i plejefamilier, der ønsker at ophøre af egen drift.
- at der er et mindre fald i antal modtagne magtanvendelser på både børne- og ungeområdet og voksenområdet.
- at der er en positiv udvikling i antallet af magtanvendelsesindberetninger, hvor Socialtilsyn Øst er enig i tilbuddets leders vurdering.
- at de sociale tilbud fortsat skal arbejde med opfølgning på magtanvendelser og overgreb med henblik på læring og forbedring af indsatsen
- at kvalitetsmodellen fortsat har skabt en øget bevidsthed om selve opgaven med at være plejefamilie, i forhold til fagligheden og hvilke gensidige forventninger/krav, der er mellem plejefamilien og anbringende kommune
- at plejefamilierne kan blive mere bevidste om og tage ansvar for deres kompetenceudvikling.

Efter af have arbejdet efter kvalitetsmodellen og regeringens ønske om et kvalitetsløft i fem år vurderer Socialtilsyn Øst, at der er ved at være den rette balance mellem kontrol, kvalitetssikring og kvalitetsudvikling i tilsynsprocessen. Evalueringen af tilsynsreformen konkluderer at, de politiske intentioner med reformen overordnet set er blevet indfriet, og at de centrale elementer i reformen er blevet implementeret.

Anbefalinger

- at både de sociale tilbud og plejefamilierne fortsætter den positive udvikling i forhold til arbejdet med deres egne udviklingspunkter, der fremgår af tilsynsrapporten
- at de sociale tilbud skal arbejde mere målrettet med at få udarbejdet beredskabs- og handleplaner i forhold til overgreb, herunder vold og trusler
- at de sociale tilbud fortsætter den positive udvikling i forhold til at dokumentere og følge op på magtanvendelser med henblik på løbende læring og forbedring af indsatsen
- at kommunernes fokus på at rekruttere plejefamilier fastholdes¹⁶ fordi:
 - Antallet af ny-godkendte plejefamilier falder
 - Antallet af aktive plejefamilier er svagt faldende, herunder antallet af pladser.

¹⁶ KKR har i 2018 igangsat et tværkommunalt samarbejde vedr. rekruttering af plejefamilier